

Álom és valóság Pánarábiáról

Yemenből jelentik...

Egyre többen és egyre többet jelentenek. Az európai olvasó megjegyzi magának a nevet. Yemen, Ipszilonnal. Öt betű, S a kereszt-rejtvény-bajnokok sietve feljegyzik maguknak: végre egy ötbetűs szó, ami ipszilonnal kezdődik és nehéz kitalálni...

A többi talán nem is fontos, így, európai szemszögből nézve. Utóvégre is — van éppen elég bajunk. Idehaza. Mit törődünk a hodeidai Imámmal és Ibn Sauddal, a nacionalista felkelés villogószemű vezérével...? És mit érdekelhet minket, ha az angolhü, de legendásan fukar hodeidai imám híveit ezerszámra is megszárolgatják az arab sivatagokból előreözönlő fölkelők csapatai...?

Yemenből jelentik... zugja a telefon, sercegi a szikratáviró és hörgi a rádiókészülék hangszórója. Angol hajók és repülőgépek, francia hajók és repülőgépek, olasz hajók és repülőgépek sietnek zihálva az arabiai félsziget délnyugati szögleté felé, állítólág az ottani európai kolóniák védelmére. Ibn Saud csapatai pedig elfoglalták Hodeida városát és megkezdték győzedelmes előnyomulásukat Saana fővárosa felé. Nyugtalanok a felkelők — írja a francia sajtó, gyanus szűkszavúsággal. — Hajóink elindultak honfitársaink védelmére — intézik el a kérdést az olasz lapok. Csupán a londoni Foreign Office találja gyanusnak, hogy Ibn Saud arabjai 1930. típusú Solothurn-karabélyokkal vannak felfegyverezve. Kitűnően, S a Foreign Officeben azt is tudják, hogy a svájci Waffenfabrik Solothurn francia érdekeltség. S mindez már elég arra, hogy újabb páncélos cirkálók és torpedórombolók száguldjanak az európai partokról a napfényben és vérben izzó arabiai partok felé...

Valami készül az arabiai félsziget csücskén. Yemenben, amelynek barna sémíta lakói olyan feltűnően elütnek Hedzsász kevert népeitől. „Mutaáribah“-oknak nevezik magukat, ami „tisztavérű arab“-ot jelent a félvilágot uráló egykori arab kalifák nyelvén. Ennek a tartományok lakói között még ma is él az egykori hatalmas omajjád- és abbászid-dinasztiák dicsőségének emléke és nem felejtették el azt sem, hogy a IX.-ik és X.-ik században, — amikor Európa legnagyobb részeiben főleg a nyers erőszak uralkodott — az arabs világbirodalom Közép-Ázsiától Franciaországig terjesztette a görög hagyományokon kiépült tudományokat, művészeteket és általa virágoztak olyan könyvtárak és főiskolák, amelyeknek romjaiból az európai civilizáció és kultúra egy hosszú középkoron át táplálkozott. Ők adták számjegyünket, csillagászatunk alapfogalmait és geográfiai próbálkozásaink első alapjait. A kalifák világbirodalma azonban felemészítette önmagát és ma Yemenben, ahonnan a bibliai időkben Sába királynője indult Salamon király látogatására, csupán hamvadó parázsa izzik a régi, világot-hódító láznak.

Parázs, de — izzik. És ez az izzás parázslik át Ibn Saud sejk szeméin át is, amint új, meg újabb rohamokra vezetni népeit a behódoltak és az idegenek ellen. Az önálló arabs birodalom álma lebeg a szilaj, fehérburnuszos lovasrohamosztatok előretörései előtt és Ibn Saud, — aki Párisban járt egyetemre, — Pánarábiáról álmodozik. Pánarábiáról, amely nem az angoloké, nem a törököké, nem az olaszoké, sőt a franciáké sem. A svájci Waffenfabrik Solothurn-művek, kitűnő gyártma-

nyainak ellenére sem. Ibn Saud álma ez: Arabia az araboké.

Nincs negyedéve sem, hogy valahol az ázsiai részeken pánázsiai konferenciára gyűltek össze az ázsiai népek képviselői. A konferencia kimondotta, hogy Ázsia az ázsiaiaké és ezt az elvet veszik irányadóul a jövőre nézve. Mindezen persze csak mosolyogni lehetett Párisban, Londonban, Washingtonban és Rómában. A fehér faj főlényét fegyvergyárak alapozzák meg és a modern technika hatékony szelleme biztosítja. De ime, francia fegyverek kerülnek az arabs nacionalisták kezébe és modern angol fegyverek, német fegyverek a kínai hordák csapataihoz. Az európai hatalmi verseny kezei legalább is olyan messzire érnek, mint a fegyvergyárak üzleti vadászterületei — s ha az ázsiaiak Pánázsiait kívánják, Európa kész szállítani a hozzávaló fegyver-mennyiségeket. Csak hadd gyilkolják egymást a színesek; majd aztán jövünk mi, — gyarmatosítani. Legalább csökken a munkanélküliség.

Ibn Saud álmait mindez nem zavarja, bár

bizonyos, — hisz párisi diák volt, — hogy ismeri az európai elveket Pánázsiaival, Pánarábiával kapcsolatosan. Ibn Saud fanatizmusa szerencsecsillagában bizik, amely jónéhány száz éve leáldozott immár, — de valaha ott ragyogott Bagdad, Mekka és Sevilla karsu minaretjei felett. Ibn Saud bizik és álmodik, holott az igazi csata Yemen történelmi földjén csak akkor kezdődik igazán, miután ő már elbukott. Mert, hogy bukni fog, kétségtelen. Olasz, angol, francia cirkálók és bombavető gépek haláltvivő monstrumaival és az olasz, angol és francia gyarmatfélséggel szemben nem véd meg semmiféle álom, arabs fanatizmus és arabs acél. S ha Ibn Saud elbukott, csak akkor kezd majd igazán odafigyelni az európai közvélemény: mi is történik hát tulajdonképpen Yemenben...? Mit kívánják az angolok, a franciák, az olaszok...? Könnyen lehet, hogy európai politikai kérdés nő ki az esetleges konfliktusból és Londonban, Párisban, Rómában felkészülhetnek egy új gyarmatháborúra, vagy egy új algezirászi konferenciára, ahol az egyiknek engednie kell, hogy a másik kettő meg ne szegyenhesse, s valahogy lángba ne boruljon — Yemenből — ez az egész puskaporos, gázzal telített világ...

Ibn Saudról, Pánarábiáról persze nem fog már beszélni senki. Legfeljebb egy újabb monoton dallal többet énekelnek a yemeni puszták leányai, ha lebukik az izzó napkorong a palmafák mögött. (J.)

Politikai kombinációk egy udvari ebéd körül

Visszaérkeztek a fővárosba a kormány tagjai — Bratianu György titokzatos kijelentései — Engedményekre hajlandók a külföldi hitelezők

Bucurestiből jelentik: Tatucescu miniszterelnök ma reggel nyolc órakor kíséretével együtt megérkezett a fővárosba, ahol mindegyik miniszter azonnal részortminiszteriumába hajtott. A kormány tagjai ma Urganiba utaznak, hogy résztvegyenek Duca miniszterelnök örök nyugovóra helyezésének szertartásán.

Averescu marsall ma feleségével együtt ebédre volt hivatalos az uralkodóhoz. Az Indreptarea, a néppárt hivatalos lapja a királyi ebédrel kapcsolatosan a következőket írja: *Egyik reggeli lap azt közölte, hogy az ebédet a marsall arra használja majd fel, hogy megkérje a királyt: biztosítsa a kormányzást az ő, illetve pártja részére.*

„Aki ismeri Averescu marsallt, — írja a lap — nevet majd a hirdetésen. Averescu marsallnak eszébe az ebédet ilyen célokra felhasználni és emellett bizonyít az is, hogy a marsall feleségével együtt foglal helyet a királyi asztalánál“.

Gh. Bratianu a községi választásokkal kapcsolatosan rendezett népgyűlésen lasiban érdekes kijelentéseket tett választási beszéde során.

— *Kedden* — mondotta — *világosság derül egy bizonyos ügyre, amelyről ma még nem beszélhetek.* Kedden majd mindent megmagyarázok, ma még nem vághatok a dolgok elébe.

A politikus hangoztatta, hogy a liberálpártnak minden erejével azok ellen kell küzdenie, akik a presztizst akarják megtámadni.

Itt írjuk meg, hogy Párisból érkezett híradás szerint a hitelezők hajlandónak bizonyul-

tak bizonyos koncessziókra, amennyiben megvan a hajlandóság arra, hogy nem a szakértői jelentések alapján, hanem az ország tényleges fizetőképességéhez viszonyítva szabják meg követeléseiket. A román delegáció újabb nyilatván Bucurestiből érkezett instrukciók alapján

bejelentette, hogy a költségvetési nehézségek miatt nem tud egymilliárdnál nagyobb összeget lekötni az esedékes kuponok kifizetésére.

Timisoaráról jelentik: A kormány a legközelebbi vidéki minisztertanácsot május 15-én, Timisoarán tartja meg és azon a bánási problémák kerülnek tárgyalásra. Timisoara városánál, valamint a megyénél most állítják össze ama sürgős természetű ügyekről a memorandumot, amelyeknek elintézése elsősorú bánási érdek. A timisoarei Pasteur-intézet kezdeményező bizottsága is kérelemmel járul a miniszterközi értekezlet elé és az egészségügyi szempontból oly nagyfontosságú intézmény részére kéri a kormány támogatását.

A nemzeti-parasztpárt elnöki tanácsát csütörtökre hívták össze Bucurestibe. Az ülésen a párt timismegyei tagozatának ügyét tárgyalták le, miután Madgearu és Calinescu timisoarei látogatása korántsem oldotta meg a helyzetet és a verekedések közepette lefolyt ülésen nem sikerült Bocu Sever csoportja és ellenfelei között helyrehozni a harmóniát. Az elnöki tanács előreláthatólag újabb delegátust küld Timisoarára, esetleg maga Vaida igyekszik rendet teremteni abban a kaoszban, amely a timismegyei tagozatnál keletkezett.

Franciaország és Anglia küzdelme Pánarabia körül

Modern francia fegyverekkel küzdenek Ibn Saud csapatai a yemeni imam ellen — Három nagyhatalom érdekközössége Arábiában

Londonból jelentik: A Reuter távirati iroda kairói jelentése szerint, Ibn Saud csapatai tegnap elfoglalták Hodeidát. A lakosság örömmujongással fogadta a bevonuló hadsereget és az imam csapatai szétszóródva elmenekültek. Hodeidában háromszáz külföldi tartózkodik, akiknek védelmére egy angol cir-káló érkezett és Kamaran szigetéről, valamint Adenből nyolc repülőgépet küldött az angol kormány Hodeida ellen. Hir szerint Ibn Saud nem éri be Hodeida meghódításával, hanem támadásra készül Yemen fővárosa, Sana el-len is. A hodeidai kikötő vizére egyébként olasz és francia hadihajók is érkeztek. Ibn Saud győzelme felvillanyozta az arabokat.

Az arab nacionalisták lapja tegnap Pánarabia megteremtéséről írt és ez az gondolat igen népszerű az arab politikai körökben.
Az eddigi pánarab propaganda a yemeni imam ellenállásán tört meg, aki európai imperialista kormányzati rendszerével lehetetlenné tette Yemenben a pánarab eszmék térhódítását.

A Foreign Office-hoz közelálló Daily Telegraph tegnapi számában rendkívül kimerítően foglalkozik a yemeni eseményekkel és azt írja, hogy Ibn Saud előnyomulása csak úgy volt lehetséges, hogy

„egy bizonyos hatalom”, melynek érdekei

Moszkvába készül Suvich olasz külügyi államtitkár

A jugoszláv külügyminiszter vasárnap indul Szófiába — Bónos érdekes külpolitikai nyilatkozata

Belgrádból jelentik: Jęffics külügyminiszter vasárnap este indul szófiai útjára. A jugoszláv fővárosban is nagy érdeklődés kísért politikai körökben a külügyminiszter szófiai útját, amelynek főcélja az a törekvés, hogy őszintén barátságos viszonyt teremtsen Bulgária és Jugoszlávia között.
Párisból jelentik: A „Petit Parisien” prágai tudósítója beszélgetést folytatott Benes csehszlovák külügyminiszterrel a Csehszlovákia és Olaszország közötti közeledés várható eredményeiről. Benes kijelentette a francia újságrónak, hogy nincs ellene a közép-európai államok közötti gazdasági megegyezésnek, éppen most folynak Ausztriával és Magyarországgal a tárgyalások és azok sikerrel kecsegtetnek. Híve annak, hogy Olaszország elfoglalja Közép-európában az őt megillető helyet, azonban élesen szembe száll azzal, hogy Közép-európában egymással szemben álló hatalmi államsoportok alakuljanak.

ellentétesek Anglia érdekeivel, hathatósan segélyezte Ibn Saud csapatait.
Ezek, a mondhatni szabadcsapatok, csak egészen rövid idő óta rendelkeznek gépfegyverek és 1930-as típusú „Solothurn“-fegyverekkel. Az angol lap utal arra, hogy a svájci „Waffen-fabrik Solothurn” francia érdeklőség és a francia hadsereg gyarmati csapatait látták el ezzel a karabély-típussal, mely roppant könnyen kezelhető és súlya háromnegyed kilóval kevesebb, mint az osztrák Mannlicher, vagy a francia Creuzot X. katonai fegyverek. A Daily Telegraph megállapítja továbbá, hogy

a yemeni események kihatással lesznek az európai politikára is.
merő arab területen három európai államnak is van érdeklősége és ha ezek között az államok között eddig is már éppen elég el nem intézett probléma tágitotta az őr, úgy a yemeni kérdés egyvel szaporította a hatalmak közötti surlódási felületeket.

A „Giornale d'Italia” ugyancsak kimerítően foglalkozik a yemeni eseményekkel és utal arra, hogy meglepő hirtelenséggel **az olasz Erithreában is felítette fejét a pánarab propaganda.**
Figyelemreméltó, hogy néhány propagandista tartóztatása után megindult vizsgálat két francia állampolgárt kompromittált.

Nyári kaland
Írta: NAGY ÁRPAD.
Egy alkonyi órán rájöttem, hogy a kislány üldöz a szerelmével. Végre utólkértek — szerelme jóöltözött, erős vállú fiatalember volt — s átnyújtották cigarettatárcámát, amit otffelejtettem a nyári kocsmá asztalán.
Igy kezdődött az ismeretségünk.
Másnap az uccán jött szembe velem a kislány, amint kiléptem a kapumon. Most is alkonyodott és szinte úgy rémlett, mintha várna rám.
— Hát a vőlegénye? — kérdeztem.
— Szakitottam vele, még az este — szólta a kislány — egy orgonaágot, mire a rendőr felírt bennünket. És csak aztán derült ki, hogy a rendőr a saját apám volt.
— Ó, hát rendőr a papája?
— Csak volt.
— Hogyan, ma már nem rendőr?
— Már nem az apám. Megszöktem hazulról.
— No, de a vőlegénye — kérdeztem újból.
— Szintén megszökött hazulról. Órála kide-rült, hogy nemzetközi szélhámos és futni kellett. Kissé elszomorkodtam a szélhámosok zakla-tott sorsán.
— Engem nagyon megvertek otthon — szólta halkan a kislány.
— Az orgonaág miatt?
— És hogy olyan későig voltam a ligetben.
— Persze, a fiuval.
— Pedig azt mondtam, hogy hármában vol-tunk.
— Maga kis szélhámos.
— Miért? Maga is ott volt.
— Ja, hogy én is... — nagyot nyeltem — hát igaz...
— No ne...
— Igen, mert azt mondta a Jani, amikor ma-ga a cigarettatárcáját olyan messzire toltá azon a másik asztalon: fogadjunk, hogy itt felejté. Az-tán ezt lestük folyton.

BUZIÁS

GYÓGYFÜRDO (Román Nauheim.)
páratlan széncavas rádióaktív só-s-vasas forrásvizekkel
BIZTOS GYÓGYHATÁS:
SZIV és VÉRKERINGÉSI ZAVAROKNÁL, szervi, elhízásos, érelmeszesedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idős gesség esetén
NŐI BETEGSÉG:
A változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel.
Természetes széncavas-sós-vasas fürdők, ivókúra, szakkerül orvosi kezelés.

KITÜNŐ KONYHA
ELSŐRENDÜ SZÁLLODAK
Diétás penziók, mérsékelt árakkal. Új, modern uszoda, napfényes stranddal.

Fürdőidény: május 15-től október 1-ig.
Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: **MUSCHONG BUZIÁSI GYÓGYFÜRDO RT.** FÜRDŐIGAZGATÓSÁG Buziás (Banat.)

Kögyülést tartott Aradon az UGIR

Az UGIR (Gyáripárosok Országos Szindikátusa) aradi fiókja, ma d. u. a SIAB üléstermében tartotta kögyülését, amelyen központi kiküldöttként megjelent Mircea szenátor. A szokásos igazgatói jelentés, a költségvetés jóváhagyása stb. után Mircea szenátor szólalt fel, aki közölte a megjelentekkel, hogy Bucurestiben hatalmas mintavásárt rendeznek a közeljövőben, amelyen az ország iparának teljesítőképességét akarnák bemutatni. Erre a mintavásárra kérte az aradiak támogatását, amit a kögyülés természetesen meg is ígért. Ezután dr. Rác z Sándor szólalt fel, aki a készülő munkásbiztosító törvényről beszélt, valamint javalatoakat tett a munkásszerződésekre vonatkozólag. A kögyülés határozata szerint, ezeket javaslatban Bucurestibe továbbítják. Ezután a tisztikar megválasztása következett, a kögyülés teljes egészében a régi tisztikar választotta meg. Elnök: Mateescu István, a villanygyár vezérigazgatója; alelnök és központi igazgatósági tag: dr. Rác z Sándor; további központi igazgatósági tagok: báró Neuman Károly és Serbanescu, a SIAB administrateur deleguee-je.

— És csakugyan ott hagytam az asztalon-lám, lám...
— No lássa. És innen az egész baj — mondta leverten — ha maga nincs ott, még kapuzárás előtt hazajutottam volna.
Mélyen előprengtem.
— Mit tehetek magáért?
A kislány vállat vont, nem szólt. A keze után nyultam.
— Maga most egyedül áll az életben.
— Nézze, le is ülhetünk — mondta ő váratlanul és gondtalanul.
Egészen megzavarodtam.
— Leülni... hogyan... hol?
— Csacsi! Hát abban a kiskocsmában, ahol tegnap ültünk.
Ó, ez aztán kitünő gyermek — ujjongtam befelé — az ügy gyorsan fejlődik. Jani külföldön, a kislány az én oltalmam alatt!
Egy óra múlva ott ültünk a barátságos kiskocsmá lugasában. Eleinte némi könnyeket lát-tam a kislány szemében.
— Vigasztalódiék, kicsikém — suttoztam és a bő vacsora után vörösbort hozattam.
Gyengéden a vállalhoz nyultam, de éreztem, hogy megrázkódik.
— Ó, ha ezt a Jani látná!
— Nono, hol van az már...
— Megölné mindkettőnköt.
Kissé kinosan vigyoroghattam, merő most már ő nyult a pohár után.
— Ej, mit! — szólta és odavágtta a poharat.
— Brávó — kiáltottam én is, ittam és nem vágtam oda. Ilyen kis kocsmácska, még elfogy-nak a poharak.
Lassan éjféli lett, az utolsó vendégek is el-mentek a néptelen liget felé. Mi ketten maradtunk csak. A kislány szemei veszedelmesen csillogtak. És mindenféle bohóságokat csinált. Leakasztotta nyakáról az olcsó üvegyöngyöt és helyébe az én óraláncomat tette. Az aranyóráim éppen a kis-keblei közé ért.

— Hány óra? — kérdeztem huncutul.
(Veszedelemes játék — mondaná Jókai).
Mikor az óráim után nyultam, elkapta a kezemet.
— Mi ez? — kiáltotta.
Eh, a briliánsgyűrűm! Gyorsan az ujjacská-jára huztam, hadd örüljön neki, én meg mohón az órámat kerestem.
— Fizetni! — csicseregte a kislány és csen-getett a poháron.
— Ne még — könyörgtem, de ő a fülembe sugta: majd odakint!
Most már én is a pincérért kiáltottam:
— Fizetni!
— Én vagyok a gavallér! Én akarok fizetni!
— Ujjongott a becsipett gyermek és tapsolt örö-mében már előre.
Legyen teljes a móka: átadtam a pénztárcá-mat! Édesen csücsörítette a száját:
— Hüha, mennyi pénz!.. sok pénz!.. — de ebben a pillanatban összerendeztem. Sikoltani akart, de kezét görcsösen a szája elé szoritotta. A má-sik kezével gyorsan a keblébe rejtette pénztár-cámát.
Behuzott nyakkal, vérszomjas arccal ott állt előttünk Jani, a nemzetközi szélhámos, akiről azt hittem, hogy régen a világ tulsó felén bujdosik már. Hatalmas botját felénk emelte, igen, igen, inkább felém és sziszegett:
— Mit, ti itt ültök... ti itt bujkáltok?!..
Az egész egy pillanat műve volt. Nem szer-tertem soha a botránny, sem nemzetközi botütést a fejemen. Még csak annyit hallottam, hogy a kislány ijedten utánam kiált:
— Meneküljön gyorsan, mert megölí!..
Átvettem magam a lugas bokrain, aztán fut-tottam ész nélkül a néptelen utakon, a város felé. Csak hajnalban tértem magamhoz, huzamos didergések után a paplan alatt. De hol lehetett már akkor a kedves nemzetközi emberpár a jól kieszelt mesével, no meg az értéktárgyaimmal és a pénztárcáimmal!..

„Megfosztlak rangodtól...”

Drámai jelenetek között történt meg az összeesküvő tisztek lefokozása

Nagyszámu közönség jelenlétében történt a lefokozás — „Méltatlan vagy arra, hogy a fegyvert és rangodat viseljed” — A lefokozásnál részt vett Tanu őrmester, az összeesküvés leleplezője

Bucurestiből jelentik: Drámai külsőségek között, nagyszámu közönség jelenlétében ma délelőtt 10 órakor folyt le a bucuresti-i Malmaison-kaszárnyában az összeesküvés-per nyolc elítélt tisztjének nyilvános lefokozása. A lefokozást csak az nézhette végig, akinek a második hadtest parancsnoksága belépőjegyet adott a kaszárnya udvarára. Jelen volt a lefokozásnál minden csapattestnek egy szakasza, az előkészítő-tisztiskola egy százada és az ország valamennyi csapattestének egy-egy küldöttsége, amely tisztből, altisztból és közlegényből állott. Ugyancsak kirendelték a lefokozáshoz az ország valamennyi tényleges és tartalékos tiszti-iskolájának egy-egy delegációját.

A Malmaison-kaszárnya udvarán délelőtt fél tíz órakor négyyszögben állottak fel a csapatok és küldöttségek, amelyek fölött Partenie Ilie, a negyedik gyalogos hadosztály parancsnoka parancsnokolt. Pontosan tíz órakor Partenie tábornok megtette jelentését a kaszárnya udvarára lépő Ionescu Ilie tábornok, hadtestparancsnoknak, majd megérkezett Pomponiu ezredes, katonai főügyész a katonai törvényszék jegyzőjével és a négyyszög keretén belül foglalt helyet.

Partenie tábornok ezután parancsot adott, hogy vezessék elő az elítélt tiszteket,

akik csendőrkíséret mellett léptek be a négyyszögbe. Mögöttük és kétoldalt az őket kísérő csendőrök sorakoztak fel. A közönség visszafojtott lélegzettel leste a fejleményeket. Pomponiu ezredes a siri csendben felolvasta a lefokozási parancsot, majd Partenie tábornok harsány hangon vezényelte:

— Tisztelegj!

Pomponiu ezredes, katonai főügyész ezután felolvasta a katonai törvényszék ítéletét és ennek megtörténte után következett a tulajdonképpeni lefokozás. Pomponiu ezredes felolvasta az elítéltek neveit és Partenie tábornok

mindegyik név felolvasása után a következőket mondta el:

— Méltatlan vagy arra, hogy a fegyvert és rangodat viseljed. Öfeisége a király nevében megfosztalak rangodtól.

Mialatt Partenie tábornok ezeket mondta, Marinescu Gheorghe alezredes Prekup alezredes és Nicoara őrnagy rengelzését tépte le és kardjukat törte el. Bunis Alexandru tüzérségi őrnagy ugyanezt cselekedte a többi elítéltekkel. Ebben Radu Gheorghe őrmester segédkezett neki. A kardokat az őrmester törte össze. A szomorú aktus husz percet vett igénybe. Precup halálsápadtan állott a kínos aktus ideje alatt. A lefokozás legkínosabb része, ami-

Már NAGYAPJA
ha PESTRE utazott
Kozma-nál
vett KALAPOT,
Inget, nyakkendőt és férfidivatot
kap jót és olesón ugyanott. 320
Budapest, VII., Károly-körút 3., a sar-
kon.

kor az elítélteket elvezetik a csapattestek arcvonala előtt, elmaradt. Precupot és társait rabszállító kocsikon a vacaresti-i fogházba szállították.

A lefokozásnál jelen volt Tanu őrmester is, aki az összeesküvést leleplezte

és akiről az utóbbi napokban az a hír terjedt el, hogy ismeretlen tettesek megölték. Tanu személyes megjelenésével cáfolta meg a róla elterjedt híreket. Az újságíróknak kijelentette, hogy hadnagyi kinevezését várja.

Hogyan?... Még nem próbálta ki a Togal-t?!...

Togal millió esetben bevált mint hatásos szer

Rheuma | Köszvény | Ülőidegzsába

Spanyolnátha • Ideg- és főfájás • Hüléses megbetegedés
esetén.

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használj!

Semmiféle hasonló készítmény, bárhogy dicsérik is, nem tud felmutatni több mint 6000 orvosi véleményt! Togal oldja a húgsavat és így a bajt közvetlenül gyökerében támadja meg! Ne kísérletezzék más hasonló szerekekkel! Mások megtették ezt Ön helyett és Ön mind

Togal-t szednek most! Egy kísérlet Önt is meg fogja győzni! Az összes gyógyszerárakban és drogériákban. Lei 52.—. A Togal-tabletta svájci készítmény!

A diákokat ellenőrző rendelkezés megérkezett az aradi rendőrségre

A rendőrség és sziguranca ellenőrzi a diákok iskolán kívüli életét — Elkobozzák az ingyenregényeket — A diákoknak tilos a strandfürdők látogatása — Az aradi mozitulajdonosok a rendőrkvesztornál

Ma megérkezett a belügyminisztérium Inculet belügyminiszter aláírásával ellátott rendelete az aradi rendőrségre. A rendelet hivatkozik a közoktatásügyi minisztérium 69.665—934. számú rendelkezésére, mely szerint a rendőrségek és szigurancaik az iskolák tanári karával együttesen ellenőrzik a diákság iskolán kívüli életét. A több, mint két oldal terjedelmű rendelkezés részletesen utasítja a kveszturákat az iskolás diákok megrendszabályozásának körülményeiről. Ennek értelmében az aradi rendőrség már megkezdte a rendőrlégénység kioktatását, amelyet rendőrtisztek végeznek. A főszűrt természetesen a mozik, színházak és egyéb látványos helyek ellenőrzésére fordítják.

Ezekre a nyilvános helyekre a diákok csak külön igazgatói engedéllyel járhatnak.

Ha minden egyes alkalommal fel tudják mutatni az igazgatói engedélyt, úgy az előadásokat végignézhetik, ellenkező esetben azonban az igazgató közegek nem veszik figyelembe, hogy a diák megváltotta-e a jegyét, vagy sem, hanem kivezetik a nyilvános helyről. Nevét és iskolai számát feljegyzi és jelentést tesz az iskolai igazgatóságnál. Ha egy diákot egymásután több ízben kapnak rajta az engedély nélküli moziba, vagy színházbajáráson, az igazgató közeg szüleinél is jelentést tesz a szabálytalanságról. Érdekes pontja a rendeletnek az, amely szerint

a rendőrség elkobozza az ugynevezett folytatásos ingyenregényeket.

A rendelet további része megtiltja a mozikban, papírkereskedésekben és trafikokban olyan levelezőlapok kirakatba tételét, amely

erkölcsi érzésbe ütközik. Megtiltják továbbá a diákoknak a strandfürdők látogatását.

Különben az aradi középiskolai tanárokat a napokban értekezletre hívta össze Crisan Ascaniu, a liceum igazgatója. Az értekezleten Filotti Zamfir rendőrkvesztor is megjelent, hogy a tanári karral együtt beszéljék meg a rendszabályok végrehajtását. Itt határozták azután el, hogy a szülőket értesítik teendőikről, valamint az értekezleten hozott határozatról és magáról a minisztériumtól érkezett rendelet szövegéről.

Filotti Zamfir rendőrkvesztor ma délután a mozitulajdonosokat kérte magához, valamint a városi mozik vezetőjét. A rendőrkvesztor ismertette a miniszteri rendelet értelmét a mozikok előtt és kérte őket, hogy könnyítsék meg az ellenőrző közegek munkáját. Arra is felhívta a figyelmüket, hogy már a mozi pénztáránál figyeljék a diákokat, akiknek a lehetőség szerint ne is adjanak ki jegyet. A mozitulajdonosok tudomásul vették a kvesztor kérését és ígéretet tettek az ellenőrző közegek munkájának megkönnyítésére.

CORSO-mozgó mai műsora

Lei 10, 15, 20.

BOLVÁRY legszebb nizzai operettje:

Csak látásból ismerem!

Magda Schneider — Willy Forst.

MA d. e. 11 órakor MATINÉ

F. P. 1. nem válaszol.

Hatalmas modern kalandorfilm!

Hans Albers, Sibille Schmetz, Paul Hartmann
Jegy Lei 6—8—12

Visszahelyezték állásába Gherman Joe dr. belügyi vezérfelügyelőt

A cluji közigazgatási bíróság döntése

Emlékezetes, hogy Gherman Joe dr.-t, az Aradon is jólismert közigazgatási vezérfelügyelőt felfüggesztették állásából. Gherman dr. megfellebbezte felfüggesztését a cluji közigazgatási bírósághoz, amely most hozta meg ítéletét és Gherman Joe dr.-t visszahelyezte közigazgatási vezérfelügyelői állásába. Az ítélet jogerős, úgy, hogy dr. Gherman Joe — mint értesülünk — a mai napon át is vette újra hivatalát.

Jön! CORSO!

Vörös rém!

A saison legdrágább milliós filmje.

Rendező: Gustav Ucicky
világhírű orosz rendező.

Főszereplők:

HANS ALBERS — NAGY KATÓ.

Tárgy, színhely Oroszország, Mandsuria.

Hatalmas!

Szenzációs

Hatásos!

Megkapó!

Eseménydus!

Mindenki meg kell nézze!

A **CONSUM** Kereskedelmi rt.

filléres-gyors és hajó-

KIRÁNDULÁS

május 27-én és 28-án

Turnu-Severinbe, Ada-Kaleh szigetére, a Kazán-szoros megtekintése, Orsovára, Herkulesfürdőre

Részvételi díj vonat- és hajóköltéssel, teljes kétnapi el-látással, szállodával és borralalokkal együtt CONSUM-könyvre hat havi részletfizetés mellett ... ..

570.— Lej

Készpénzfizetés ellenében nem CONSUM tagoknak **690.—**

Jelentkezések a Consum Kereskedelmi rt. irodájában, az Aradi Altalános Takarékpénztár helyiségében.

Elkészítette vádiratát

a táblai vádtanács a siriai arzénos gyilkosságok ügyében

Hat rendbeli gyilkossággal vádolja a tábla Duma Floricát — Megérkezett az aradi törvényszékhez a terjedelmes vádirat

Duma Florica, az európai hírességgé vált aradmegyei mérgekeverő és társnői nemso-kára bírái előtt állanak. A nagy bűnügy befejezése felé közeledik, most már csupán néhány formalitás hiányzik és lehetséges, hogy még ebben a hónapban kezdetét veszi a nagy bűn-pör, amelynek előzményei hónapokon keresztül izgalomban tartották néhány aradmegyei község lakosságát.

A timisoarai tábla vádtanácsa most foglalkozott a nagyarányú siriai arzénos gyilkosságok ügyével és végleges formában elkészítette a vádiratot Duma Florica és társnői ellen. Több mint egy éven keresztül huzódott a nyomozás, amelynek befejezését a szükségessé vált exhumálások késleltették. A felvonult tanuk vallomása ebben a bűnügyben csak kis szerepet játszott, a döntő csapást a mérgeke-verőkre a bucaresti-i vegyvizsgáló-intézet jelentése mérte, amely megállapította, hogy a felküldött testrészekben nagymennyiségű arzént találtak. Ez a jelentés képezi alapját a büntető hatóságok vádjának. A timisoarai tábla vádtanácsa

Duma Florica ellen hat rendbeli gyilkosság és egy rendbeli gyilkossággal kísérelt (amelyet férje ellen követett el) címén emelt vádat, míg Borbély Katica, Todoroi Pálné és Ardelean Józsefné ellen egy-egy rendbeli gyilkosság vádját emelik.

A vádirat felsorakoztatja mindazokat a körülményeket, amelyek beigazolják ennek a bűn-

szövetkezeti működését, elsősorban természetesen a vegyvizsgáló-intézet jelentését, azonkívül a tanuk terhelő vallomását, végül pedig maguknak a vádlottaknak részleges beismerését, amelyet hibba vontak később vissza, mert sokkal részletesebb és alaposabb vallomást tettek, semhogy elképzelhető lenne, hogy azt sugalmazták nekik. Azt a szakszerű magyarázat, amellyel Duma Florica a gyilkosságok kikapartánása idején, semleges tanuk előtt, a si-

riai községében vallomását kísérelte, kizárta teszi, hogy beismerését eredményesen visszavonhassa. A nagyarányú bűnügyből kihagyták azt a kereskedőt, ahol Duma Floricának a mérgekeveréshez szükséges légyapírt vásárolták, miután semmiféle bizonyíték, hogy a kereskedőnek sejtelmé lehetett arról, milyen célra használták fel az árut.

A vádiratot ma elküldötték az aradi törvényszéknek, a fő tárgyalás kitűzése céljából. Miután Duma Florica és társnői közel egy éven át voltak vizsgálati fogságban — kisebb megszakításokkal — és még ma is az aradi ügyészség fogházának lakói, a bűnpört sürgősen tárgyalásra tűzik ki, úgy hogy

május végén, vagy legkésőbb június elején, de mindenképpen a nyári szünet beálta előtt kerül fő tárgyalásra a nagyarányú bűnügy.

A tárgyalást a nagy érdeklődésre való tekintettel előreláthatólag a törvényszék emeleti esküdtszéki termében tartják meg és bizonyos, hogy a Hegyaljáról számosan jönnek be Aradra, hogy szemtanúi legyenek annak, amikor Duma Florica bírái előtt áll. És sokan kíváncsiak arra, vajon ugyanolyan mosolygós közönyösséggel hallgatja-e végig ez az embertelen öregasszony szörnyű bünlajstromát, mint a vizsgálat idején tette...?

A vizsgálat nem végezhető százszázalékos munkát. Nem volt rá mód, nem állottak rendelkezésre eszközök. Százvezekbe került így is az államnak ez a négy gyilkos asszony. A hatrendbeli gyilkosság talán csak töredéke Duma Florica teljes bünlajstromának, ha kikelnének sirjuktól a siriai, galsai, pancotai, glioroci halottak, ki tudja, még mennyi titokzatos halálra derülne világosság. Ki tudja, még hányan vannak, akik mögött Duma Florica „csodaorvossága“ zárta be a földi lét kapuját, ez a közönyös öregasszony, aki előtt egy emberélet kevesebbet számított, mint az a légyapír, amelyből halálhozó mérget gyártotta. A fő tárgyaláson talán — valamilyen csoda folytán — világra pattannak a még elrejtett titkok, bűnhődésért kiáltanak a még kiderítetlen bűntények és Duma Florica elnyeri azt a büntetést, amelyet megérdemel.

Ha halálbüntetés volna, akkor életével kelene fizetnie a sok ártatlanul kioltott emberéletért...

(—rosi.)

Molyelleni megóvást legolcsóbban vállal
Neuländer E. szücs garancia mellett
Fischer Eliz-palota. 1588

Kardjával vagdalkozott egy prágai mulatóban a sok sörtől megőrült rendőr

Páratlan erkölcsbotrány a csehszlovák fővárosban — A növények között mutatta be a rendőr, hogyan vallatnak az erkölcsrendészeti osztályon

Prágából jelentik: A csehszlovák főváros Zikov nevű negyedében páratlan botrány játszódott le. Az egyik mulatóban egy rendőr nagymennyiségű sört fogyasztott. A tizedik korsó sör után be akarta mutatni, hogyan hallgatják ki az erkölcsrendészeti osztályon a nőket, ezért odalépett a mulató egyik asztalához és idegen hölgyeken mutatta be az erkölcsrendészeti osztály kihallgatási módszerét... A jelenet olyan botrányossá kezdett alakulni, hogy a férfiközönség felháborodva szólította fel a rendőrt, hogy hagyja abba botrányos viselkedését.

A részeg rendőr erre kardot rántott és vagdalkozni kezdett úgy, hogy több embert súlyosan megsebesített.

Mikor nagy küzdelem után végre kicsavarták a kardot kezéből, elrohant és az egyik park

felé vette útját, ahol több asszonyt kardlapjával összevert. A mulató vendégei végül utolérték, sikerült lefogniok a dühöngő embert és beszállították a legközelebbi rendőroroszobára. A rendőrorvos nyomban megállapította, hogy a rendőrön a sok sör fogyasztása következtében kitört az elmezavar

s ezért az egyik prágai elmeógyógyintézetbe szállították.

Megnyit a
„PERLA“
halászcserda
Marosparton, a Polacsek téglagyár mellett. 1825

Gépszijak,

gépszij crouponok, varrószijak legolcsóbban, legjobb minőségben

Succ. Alexandru Markovits

bőrnagykereskedésben,
a Dermata Művek R. T. ierakata
ARAD, Piata Avram Iancu. 1819

Cserépkályha,

sfantu-gheorghel gyártmányu prima minőségű

olcsó árban

kapható 1477

kizárólag a

„CERAMICA“

kályhás cégnél, Bdul Regina Maria 9. sz. I. emelet.

Országos jelentőségű kérdésekről nyilatkozott Marcus Mihály dr.

Atszervezik a minisztériumokat, csökkentik a közhivatalnokok számát, megsemmisítik az 1928. óta történt kinevezések egy részét — A vasut-igazgatóság ügyében Arad javára várható a döntés

Május végén Timisoarára utazik a kormány

Marcus Mihály dr., Arad liberálistáji országgyűlési képviselője, a képviselőház alelnöke szombaton reggel érkezett haza Clujról, ahol együtt időzött a Tatarescu-kormány tagjaival és most néhány napig itthon marad. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Marcus dr.-t, akinél országos jelentőségű és speciálisan Aradot érintő ügyek iránt is érdeklődött. Arad képviselője — aki tudvalevőleg a befolyásos politikusok közé tartozik. — az Aradi Közlöny számára más alkalommal is közölte érdekes, fontos és új értesüléseit és az előbbeni nyilatkozataiban előre jelzett törvényeket azóta meg is szavazta a parlament. Ezért kell jelentősnek tartani a Marcus Mihállyal folytatott alábbi beszélgetésünket:

— Milyen feladata van annak a tizenegytagú bizottságnak, amelyet az összes minisztériumok delegáltjaiból állítottak össze? — kérdezte munkatársunk. — Talán az ország újjászervezésére vonatkozó törvényjavaslatokat készíti elő?

— Az a bizottság — mondta Marcus dr. — nagyon fontos munkát végez. Előkészíti az 1934—35. évi állami költségvetésben megnyilvánuló nagy takarékoskosságot, amely, sajnos, az állami tisztviselők leépítését is maga után vonja. Mint ismeretes, az ország pénzügyi válsága 1928-ban kezdődött és az említett bizottság az azóta történt állami kinevezések felülvizsgálását el fogja rendelni, hogy megállapítható legyen: vajjon a kinevezések megfelelnek-e az akkori törvényes követelményeknek? A tisztviselők létszámát redukálni fogjuk, a törvényes kellek nélküli kinevezéseket a kormány megsemmisíti és mert a végletekig takarékoskodni kell, esetleg be se töltik a megüresedő állásokat. A fenti bizottság keresztülvizsgálja az összes minisztériumok átszervezését is és a kormány jóváhagyásával teljesen leegyszerűsíti az állam igazgatását az egész vonalon. Hogy a hivatalnokok leépítése által milyen összegű megtakarítás vihető keresztül, azt még nem tudjuk, de remélhetőleg ezzel is jelentékenyen redukálhatjuk az állami költségvetés kiadási tételeit. Az erre vonatkozó törvényjavaslatokat a jövő hó első napjaiban újból megnyitott parlament ülésén tárgyaljuk.

Ezután a külföldi hitelezőkkel Párisban folyó egyezkedési tárgyalások végső eredményei iránt érdeklődtünk és Arad képviselője erre ezt válaszolta:

— A tárgyaló felek biztosan megtalálják a békéhez vezető közeputat és ezen a téren semmiféle komplikáció nem fog történni, az állam pénzügyeiben nem idéz elő zavarokat. Tudvalevőleg eredetileg mintegy hatmilliárd lej törlesztését kívánták a külföldi hitelezők. Most már megelégednek egymilliárd 800 millió lejjel is, de a mi megbízottjaink csupán egy-

Megjött a várva-várt eső tizenegy aradmegyei községben

A hetek óta tartó szárazság komoly gondokat okoz nemcsak a gazdák, de az ország egész lakosságának. Ma jelentés érkezett az aradi Mezőgazdasági Kamarához, amely szerint a megye egyes falvaiban átlag 30 milliméteres eső esett, amely rendkívül kedvező kihatással volt a gabonaneműekre és legelőkre. Ezek a községek a következők: Taut, Dud, Draut, Tarnova, Chier, Silindia, Lugozau, Minis de Sus, Muresel, Nadas, Cavna.

milliárd 200 millió lejt ajánlanak, tehát kb. 600 millió lej a két álláspont közötti differencia. A hitelezők meg fogják elégedni azzal, hogy követelésüknek mintegy 20 százalékos részleteit kapják meg, hiszen a gazdaságilag még legjobban megalapozott államok is csak jelképes törlesztéseket teljesítenek a háborúval kapcsolatos adósságaikra.

Végül Arad egyik legfontosabb ügyéről: a vasutigazgatóság visszahelyezéséről intézett kérdést munkatársunk. Van-e kilátás arra, hogy Arad visszakapja a CFR-igazgatóságot?

— Erre minden remény megvan — adta meg a felvilágosítást Marcus dr. — A legfelsőbb illetékes helyen kimutattam, hogy a timisoarai vasutigazgatóságnak összesen 1990 kilométernyi területet kell igazgatni, holott egy-egy vasutigazgatóság maximálisan 1000 vagy 1200 kilométeres területet képes kielégítően adminisztrálni. Az ezen felüli munka komoly megterheléssel jár. A kormány tagjai ennek a hónapnak végén Timisoarára is ellátogatnak, ahol Arad közhivatalainak vezetői is meg fognak jelenni és akkor Aradvárosra nézve kedvező döntés várható.

B. L.

Ráomlott az iskolaépület a teremben tanuló gyermekekre

Borzalmas szerencsétlenség Stuttgart közelében — Hat halott, tíz súlyos és tizenkét könnyebb sebesült — Testével fedezte növendékeit a tanító

Stuttgartból jelentik: A közeli Winterbach városkában ma délelőtt borzalmas tragédia történt. A városi elemi iskola épülete tizenegy óra tájban beomlott és maga alá temette az éppen előadásban levő gyermekeket. A hatóságok azonnal értesítették a szerencsétlenségről, majd kivonultatták a tűzoltókat és a katonaságot és megkezdték a mentési munkát. A kora délutáni órákig 5 gyermek és a tanító holttestét tudták kihuzni a törmelék alól. Az áldozatok számát egyelőre még nem tudják, mert egyetlen gyermek sem menekült meg az összeomló falak alól.

A kora esti jelentések szerint az áldozatok száma hétre emelkedett. Közülük van a tanító is, akinek a holtteste úgy feküdt a romok alatt, hogy

látszott, hogy testével fedezett két növendéket a leomló kövek elől.

A két gyermek kisebb horzsolások árán meg is menekült, de a tanítót egy leomló gerenda halálra zúzta. Egy gyermek eltűnt, de bizonyosra veszik, hogy ezt is a romok alatt fogják megtalálni. Tíz súlyosan sebesült gyermeket, akik között több kisleány is van, kórházba szállították, ahol az egyik közülük haldoklik. Tizenkét gyermek könnyebben sebesült és ezek orvosi kezelés alatt állanak. Az épület összeomlását nem építési hiba okozta, hanem az a körülmény, hogy az iskolaépület közelében folyó csatornázási munkálatok következtében a talaj lesüllyedt.

A winterbachi szerencsétlenségről a késő éjszakai órákban érkezett jelentéseink az egyik szemtanú elbeszélését adják elő, aki látta, amikor az iskolaépület borzalmas robajjal, recsegye-ropogva összeomlott. Elmondotta, hogy

a szerencsétlenség után a gyermekek az ablakokon ugráltak ki az emeletnyi magasságból, hogy így mentsek magukat. Az iskola zongorája alatt három gyermeket találtak. Közülük kettő már halott volt, míg a harmadiknak az ijedtségen kívül nem történt semmi baja. A stuttgarti helytartó és a württembergi közoktatásiügyi felügyelő nyomában a szerencsétlenség színhelyére utaztak, mihelyt arról értesültek.

CENTRAL : Premier !

Az örökké vidám

MAURICE CHEVALIER

legújabb burleszk vigjátéka

Apárisi csirkefogó

Derűs, aranyos, finom és mégis könnye-
kig kacagató. — Partnerei:

ANN DVORAK és

EDWARD E. HORTON

D. u. 3 óraker mérsékelt helyárak.

D. e. 10 l 12 óraker **MATINE :**

Régi jó idők ! Filmoperett.

Grotl Thelmer, Georg Alexander, Hansi
Niese, Leo Schlesak-kal.

SELECT :

HARRY PIEL legszenzációsabb filmje:

A rejtélyes ház !

D. e. 10 l 12 és d. u. 3 óraker mérsékelt helyárak.

Jön :

A fenevadak ura !

A világ legnagyobb cirkuszfilmje, igazi attrakció,
rendkívüli látványosságokkal. Főszereplői:

CLIDE BEATTY, a világhírű állatszeli
dító és **ANITA PAGE**, a bájos széke
filmsztár.

VIII. HENRIK MAGÁNÉLETE

BIRO LAJOS írta,

KORDA SANDOR rendezte,

CHARLES LAUGHTON a főszereplője.

Jön! Jön! Jön!

Világsláger!

CENTRAL!

!! BUDAPEST SZENZÁCIÓJA !!

DROZDY GYÓZÓ és Dr. JÁROSY JENŐ
RAGYOGÓ NAGY OPERETTJE

AZ EZŰST KÓCSAG

A VÁROSI SZINHÁZBAN.

AZ EGÉSZ NEMZETKÖZI VÁSÁR ALATT 1835
FÉLÁRU JEGYRE JOGOSÍTÓ SZELVÉNY!

Karnagy: **Szenkár Dezső.** — Rendező: **Gömöry László.**

Egy eszméletlenre vert mágnásfiu és egy összeszurt arcu fiatalember nyomán leleplezték Budapest gangsztervilágát

Mire bukkant a rendőrség az alvilág labirintusainak mélyén? — Sónár Elek utja a szerelmen keresztül a mámor kihasználásának üzletéig — Paprikás és ciankális fecskendő — Az ucca szegény lányai a banda ügynökeinek hálójában

Dömpingáron hozta forgalomba a kokaint egy csempészbanda,
amelynek fészket most felperzseli a rendőrség

A közelmúltban két egészen szokatlan, nem mindennapi bűneset foglalkoztatta a budapesti rendőrséget. Az egyik esetben egy fiatal arisztokrata, a magyar mágnásvilág egyik legjobb nevének viselője, a másik esetben egy magasállású miniszteriális tisztviselő fia szerepelt a bűnügy középpontjában. A két ügy nagyon hasonlított egymáshoz, mindkét esetben az történt, hogy egy, a szereplők társadalmi állásának egyáltalában meg nem felelő miliőben, sőt mellékucca ócska bérkaszáryjának rossz szagu udvari lakásában véresen, eszméletlen állapotban találtak rá a bűncselekmény áldozataira. Az egyik eset régebben történt: amikor a fiatal mágnásra rábukkantak, ruhája le volt szakítva, arcából patakzott a vér s mikor szakadt ruhájától megszabadították, meg-

existenciából és exaltált nőkből álló társasággal a fehér mérge fekete miséjét.

És ahogy a rendőrség emberei göngyölíteni kezdték a rejtélyes bűncselekmény furcsa helyekre elvezető szálait, érdekes névre és még érdekesebb emberre bukkantak. Ezt az érdekes embert Sónár Eleknek hívták. Egyre több és több adat gyűlt össze ellene és nem volt túlzott az az elnevezés, amely „az éjszaka oroszánlovagja” díszes jelzőjét adta Sónár Eleknek. Az előzetes megállapítások kiderítették róla, hogy egészen jó családból származott az alvilágnak ez a fővezére, valamikor mint jómódu urat a legelőkelőbb helyek látták szívesen vendégül. Végzet fogta torkon Sónár Elek, amikor egy nap összeismerkedett egy táncosnővel, akinek csillogó neve volt a nemzetközi varieték parkettjének világában. A szerelem a táncosnő mellé szögezte Sónár Elek, aki minden pénzt, minden jövedelmét a táncosnőre költötte volna, ha... De a táncosnő megközelíthetetlennek mutatkozott. Hidegen állta a pénzzel forrosított szerelmi vallomást s fölényesen utasította el a gazdag szépevojét. Lassan azután kitudódott, hogy miért. A táncosnő a fehér mérge rabja volt és amikor egy ószinte percében elmondotta ezt Sónár Eleknek, hozzátette, hogy csak akkor talál kérése meghallgatásra, ha ezentul nem kell szükdnie kokainban.

Kokain... szerelem... kokain... — aztán a

SZERDÁN,

május 9-én este 9-kor

szerelem elmúlt és megmaradt a kokain. Sónár Elek, ahogy a táncosnőt kísérte a fehér mérge mámorának birodalmában, rájött arra, hogy ebben a tiltott porban nagy üzleti lehetőségek vannak. Lassan szervezni kezdte a piacot. Tapasztalhatta, hogy azok, akik egyszer megkóstolták a fehér port, inkább mindenről lemondanak, csak hogy újra és újra hozzájuthassanak a bódulathoz. Sónár Elek kétirányban működött. Egyik bűne a por megszerzése és árusítása, a másik még sokkal ve-

szedelmesebb működése: új hívek szerzése. Valósággal propagálta a kokain élvezetét. Ügynökhálózatot dolgozott és elsősorban Budapest melléküccáinak szerencsétlen leányaival ismertette meg a kokain-szippantást. Ezek azután állandó vevői voltak, de vevőkörre később a magasabb társadalmi osztály tagjaira is kiterjedt.

Ahogy Sónár Elek vevőkörre kitért, úgy terjesztette üzletét más irányokban is. Most már nem elégedett meg azzal, hogy csempészekből megvásárolja és szétossza a fehér port, ő akart lenni a nagykereskedő. Lassan összeköttetésbe került a nagy és az európai rendőrség könyveiből ismert főcsempészekkel és rövid idő alatt nagy méretekben kezdett dolgozni. Összeköttetésben volt ausztriai, csehszlovákiai kokaincsempészekkel és sokat utazott Csehszlovákiába, ahol azonkívül, hogy fő üzleteit lebonyolította, kettős fenékkal ellátott vázák és duplafenekű, csempészésre alkalmas bőröndök megrendelésével gazdagította a csehszlovák ipart.

Tulajdonképpen nem is volt rendkívül veszélyes üzlet a kokaincsempészség. Hiszen egészen most április elsejéig még csak egészségügyi kihágásnak minősítette a magyar törvénykönyv a kokain árusítását. Sónár Eleket többször elfogták, igen sokszor megbüntették — különösen működése elején — néhány napra. Ahogy üzlete nőtt, vevőkörre tágult, egyre vakmerőbb lett. Most már előfordult, hogy valósággal alvilági küzdelmet folytatott a rendőrség embereivel és még emlékeztet az a tette, amikor az Andrássy-úton rajfacsipték kokainárusításon, szembehelyezkedett a detektívekkel, zsebéből két fecskendőt rántott elő, amelyek egyikében ciankális víz, a másikban borsos és paprikás folyadék volt. Ezeket a maró folyadékokat akarta az üldöző detektívek szemébe fröcsköltetni, hogy biztosan elmenekülhessen. Egyszer pedig ő és bandatársai revolverrel a kezükben fogták a buvóhelyüket leleplező detektíveket és csak formális tűzharc után adták meg magukat.

Halála előtt, nem régen történt, már úgy emlegették Sónár Elek, mint a budapesti kokain-alvilág fővezérét, aki egyben középeurópai összekötő kapocs aközött a nemzetközi gangszterbanda között, amelynek a működési köre Sanghaitól Winnipekkig terjed.

Egy összeszurt arcu fiatalember

Sónár Elek meghalt s a rendőrség emberei már azt hitték, hogy az alvilági kokainszervezet megszűnt s ha árulnak is kokaint, rendkívül kis mértékben. Az újabb bűncselekmény, egy előkelő családból származó táncosnő lakásán összeszurt arccal talált magasállású miniszteriális tisztviselő fiának esete újból ráterelte a rendőrség figyelmét a kokainistákra. Az újult erővel megindult nyomozás új fejezeteit tárta fel a kokain alvilág történetének. Sónár meghalt, de „nagy művét” örökösei folytatták. Avezére Platzer Jenő vette át örökét és egy Jászszállási nevű nővel együtt rendezte be azt a holló-uccai nagy telepet, ahol összegyűjtötték, majd szétosztották azt a hihetetlen mennyiségű kokaint, amellyel valósággal elárasztották Budapestet.

Tizennégy tagból álló bandájukból eddig rajtuk kívül még csak kettőt sikerült elfogni. Ez a banda juttatta el a kokaint a táncosnőhöz, akinek a lakásán kokainmámoren szurkálták össze az előkelő fiatalembert, ez a banda, illetve a banda ügynökei szőlítették meg a szerencsétlen sorsu leányokat a mellékuccákban, ez a banda csomagolta és patika-papírba burkolva hordta szét a fehér mérget. A nyomozás nemcsak azt derítette ki, hogyan veszik rá a jobb sorsra érdemes embereket a kokain élvezésére, nemcsak azt tárta fel, hogy szinte dömping áron hozták forgalomba a fehér mérget.

a Városi színházban.

Jegyek: LITERATURA
(volt Oláh) könyvkereskedésben.

Sónár örökösei Sopronban egy osztrák férfitől vették át a magyarországi kokain szállítmányt. A megtartott házkutatás igen sok értékes iratot juttatott a rendőrség kezére, amelyből részben kiderültek a magyar kokainisták nemzetközi összeköttetései is. A banda fejének, néhány ügynöknek letartóztatásával házkutatással még nem ért véget a budapesti kokain-alvilág frontjának felgöngyölítése. Pedig a magyar rendőrség elhatározta, hogy függetlenül a külföldi rendőrség munkájától — mert a nyomozásba a nyugati rendőrség is bekapcsolódott — felperzseli a kokain-alvilágot. Már április elseje óta bűncselekménynek minősít a magyar rendelkezés a kokain csempészt és árusítást, de hogy a munka minél eredményesebb legyen, most megszervezték a belügy-miniszteriumban a kokain-rendőrséget is.

A fehérmérge gangsztereinek magyar fészket kifüstölte a rendőrség. Bodó Béla.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

május 4-14.

50%-os utazási kedvezmény április 28-tól május 22-ig a vásárgazolvány felmutatása ellenében.

Budapesti Nemzetközi Vásár igazolványa
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában már kapható! Ara 120.— Lej.

v
v
n.
g
k
al
w
az
ka
ka
ka
fel-
dik
but
sze
Fel
vos
any:

hog

hat
sáv
am
Is
am
tal
lé
le
éd

ta

sm

ze

t
t
s

r.
ra
zi-
én

beli
fel-
dú-
po-
je-
rizet
yon

-Nou
-kán
áll-
rülést
sváb
mával
nek a

1 lífe-

en is
RICH
braşov

rtanak

h.)

rtarak

Termésed csak úgy lesz bőven

na gyümölcsösben és szőlőben

Darsinnal

permetezel!

410

Kapható:

„Promontorul” V. Alexandri 1.
„Mezőgazdák” Keresk. R. T.
„Mauthner Ödön” R. T. Arad.

— Elkészült a május tizediki aradi ünnepség programja. Az aradi prefektura ma készítette el az idei május 10-iki egyesületi ünnepély nagyszabású programját. Az ünnepélyt — éppen úgy mint a multban — az idén is nagy fényvel ülik meg. A tulajdonképpeni ünnepségek reggel 10 órakor Te Deummal kezdődnek, amit az összes templomokban pompával tartanak. A Te Deum után veszi kezdetét a felvonulás, amely a városháza előtt felállított tribünön helyet foglaló előkelőségek és a helyőrség parancsnokló táborka előtt fog végbemenni. A felvonulás után kerül sor a hivatalos fogadtatásra a vármegyei prefekturán és ez alkalommal az összes aradi állami hivatalok vezetői, valamint a papság képviselői megjelennek a prefektus előtt. Délután nagy sportünnepély lesz a Gloria-CFR-pályán, majd a Kulturpáloiban művészestélyt rendeznek. A sötétség beállta után fáklyásmenetben vonul fel a katonaság.

— Egészségünk részére a legjobb szer éppen csak elég jó. Ovakodjék silány minőségű, káros hatású szerektől és ne kísérletezzék az egészségével! Alkalmazzon mindjárt kezdettől fogva orvosoktól ajánlott és klinikailag kipróbált gyógyszereket. Több mint 6000 orvos rendkívül elismerően és dicsérettel nyilatkozott a Tógal hatásáról és közlik nagyon sokan különösen ártalmatlanságát dicsérik és azon tulajdonságát, hogy a szervezet jól tűri. Tógal azonnal ható, fájdalomcsillapító szer rheumánál, köszvénynél, üledégszábnál (isiasz), ideges fájdalmaknál és meghiléses betegségeknél.

Budapesti Mintavásárra utazóknak pontos és szolgálatkész felvilágosítást nyújt a Sándor (Europa) menetjegyiroda a megyei prefekturával szemben.

Mielőtt a vásárra utazik forduljon bizalommal a fenti menetjegyirodához. Vasárnap 11 és 12 óra között nyitva. 1850

— A háztulajdonosok figyelmébe. Az aradi háztulajdonosok Szindikátusa értesíti tagjait, hogy új bérlőket jelentsek be a rendőrségnek. A házbérlőket a mérőknél május végéig be kell fizetniük. A házbérlőkönkénti kérvényeket május 18-ig be kell adni, mert különben elvesztik jogukat. Ingyen felvilágosítás és utbaigazítás, valamint nyomtatványok az irodában kaphatók. Str. Eminescu 28. szám.

— Orvosi hír. Dr. Székely László fogorvos elköltözött a Str. Consistoriului 2. szám alá volt Szántay-palota I. em.

— A kolumbácsi legyek áldozatai az aradi közpórházban. A mai napon beszállították az aradi közpórházba azokat, akiket Arad megyében megtámadtak a kolumbácsi-legy rajok. Ma délig a megye különböző részéből öt személyt szállítottak a közpórházba, ahol nyomban kezelés alá vették őket. Valamennyiüket a mezőn, vagy az országúton támadta meg a kolumbácsi-legyraj és pillanatok alatt számtalan helyen sebesítették meg a szerencsétlen embereket mérges fullánkjaikkal. A mai napon már a kolumbácsi legyek a város belterületén is mutatkoztak, de természetesen nem rajokban és ebben az esetben nem is veszélyesek.

LÁSZLÓ és FEKETE

KÜLÖNLEGES NŐI ÉS FÉRFI DIVATKELME ÁRUHÁZA

BUDAPEST, IV., PETŐFI SANDOR-UTCA 14-16., (a Főpostával szemben).

Az angol, francia és magyar különleges tavaszi és nyári szövetujdonságok legjavát nyújtjuk!

A vezető párisi divatházak ruha-, kosztüm- és kőpenykreatíóinak minden anyaga megtalálható üzletünkben. — SELYEM- és MOSÓANYAGAINK minden igényt kielégítők.

Mutassa be az ARADI KÖZLÖNY utazási igazolványát és olcsó készpénzárainkból

10 százalék engedményt adunk!

— Timár István, a betörőkirály aradi ténykedése. Timár István, a hírhedt betörőkirály egyik aradi betörésére derült ma világosság. Napokkal ezelőtt feljelentést tett az aradi rendőrség bünyügyi osztályán Varga Sándorné aradi lakosnő, akitől egy kétezer lejt tartalmazó vaskazettát és több ezer lejt értékű ruhaneműt loptak el. Ma vártalan fordulat történt Varga Sándorné ügyében, valaki ugyanis egy kazettát vitt fel a rendőrségre, amelyet a Marosparton találtak. Hamarosan megállapítást nyert, hogy a kazetta Varga Sándorné tulajdona. Időközben Vargánének eszébe jutott, hogy a betörés előtti napokban gyanus férfit látott háza körül. Annak a gyanujának adott kifejezést, hogy ez az ember volt a betörője. Varga Sándornét ma felvezették a rendőrség nyilvántartójába és itt a sok fénykép közül a károsult Timár István, a híres betörőkirály képére mutatott, felismerve benne a gyanus férfit.

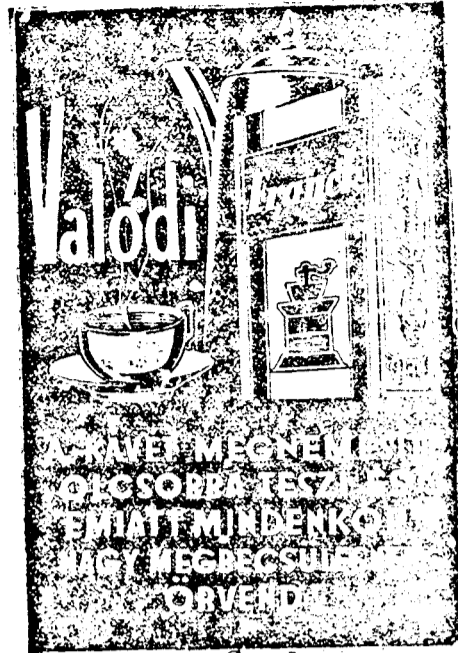
Egy mérnök mozgalmas élete Délafrikában

M. J. Holmesnek, a délafrikai villamosítás Tana-Riverben most felállított állomása mérnökének mindig van mivel foglalkoznia és állása egyáltalában nem mondható nyugalmasnak. Tana River 60 mérföldre fekszik Nairobi-tól. A mérnök a civilizált világgal semmi összeköttetést nem tart fenn. A magános ember egyik legfőbb gondja, hogy a közelében élő vadállatok előtt respektust tudjon tartani. Legutóbb két nőstényoroszlán kölykeivel együtt jött látogatónba a mérnök, M. Holmesnek sikerült őket elzavarnia, mielőtt még jelentős kárt okozhattak volna. Az állomás kertjében gyakran tesznek körsétát a Tana folyóból kímászó vizilovak. Különböző fajtájú és nagyságu majmok csapatostól lepik el a telepet és a mérnöknek állandó őrt kell tartania, abból a célból, hogy az megakadályozza a maimokat a gépterem csillogó gépei közé tervezett kirándulásaikban. A drótvezetékekre százával telep-szenek le a golyák. A napokban egy krokodilnak sikerült egészen a turbináig behatolni és olyan nagy kárt okozott a gépekben, hogy az üzemet egy napig szüneteltetni kellett, amíg a zavarokat el lehetett tüntetni. A krokodil az okozott anyagi káron felül a telep személyzetének egyik tagját súlyosan megsebesítette.

Meghívó.

Az aradi chevra kadisa május hó 13-án d. e. 10 órakor a zsidó hitközség tanácstermében tartja évi rendes közgyűlést, amelyre a tagok meghívóznak. Tárgysorozat: 1. Évi jelentés, 2. A chevra és szeretetház 1933. évi zárszámadása, 3. A chevra és szeretetház 1934. évi költségvetése, 4. A számvizsgáló bizottság jelentése, 5. Az alapszabályok 73. §-ának (választás) módosítása, 6. Választmányi javaslat ingatlan eladása tárgyában, 7. Esetleges indítványok. Dr. Schütz Henrik s. k. a chevra kadisa védnöke. 1818

— Szenczi-ünnepély Aradon. Az Aradi Református Ifjúsági Egyesület 1934. évi május hó 6-án, délután 6 órakor a református templomban a halhatatlan zsolttárfordító: Szenczi Molnár Albert halálának 300 éves fordulójára alkalmasból Szenczi-ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Gyülekezeti ének LXV. zsolttár, 2. Imádság és bibliamagyarázat, mondja: Kenéz János segédlelkész, 3. CXVI. zsolttár, előadja a gyermekkar, 4. „Szenczi Molnár zsolttára”. Szavalja: Zih Teri, 5. Nits István helyettes lelkész prédikációt mond, 6. Bruch: Koncert adagio. Hegedűn előadja Erneszt Sándor, orgonán kíséri Kaletzky Vilma zongoratanárnő, 7. VI. és a LXXIX. zsolttárt szavalja: Szabó Elza, 8. Több zsolttárt hegedűn előadnak: Jung Jenő és Várkonyi Gyula, orgonán kíséri: Hirsch Jenő, 9. Finta Gerő: „Az ő országá jön el”. Szavalja: Nemes Ilona, 10. Hirsch József zsolttárokat ad elő orgonán, 11. Imádság, 12. Gyülekezeti ének: XC. zsolttár. Az ünnepély jövedelmét a Ref. Ifjúsági Egyesület céljaira fordítják.

— Jó tanács! A mai gazdasági viszonyok mindenkit igényeinek lefokozására kényszerítenek. Nehezen megtakarított pénzével márkás cégnél vásároljon, aki nevével garantál a minőségért. Kozma kalap- és uridivat-cégnek 74 éves multjával ma is elve, hogy az az olcsó, ami jó. Keresse fel bevásárlásaival a Kozma-céget: Budapest, Károly király-ut 3., a sarkon.

— Értékes tartalommal, ünnepi szám alakjában jelent meg a legíríssebb „Der Deutsche Rundfunk”, a legnépszerűbb rádió-folyóirat, amely egyben a legkiválóbb szaklap is. Érdekes, képes riportot közöl a május elseji ünnepségekről ezenkívül kitűnő technikai rovat, részletes rádióműsor a világ minden tájáról, Glaser: „Hausfeldmann” című regényének folytatása, mulatságos rejtvények és viccrovat képezik a Rundfunk legújabb számának gazdag tartalmát.

ABBAZIA

HOTEL-PENZIO „SAN-MARCO”

Előkelő családi penzió ABBAZIA legszebb részén. — Gyógyörül szobák, kilátással a tengerre. — Folyó hideg és meleg víz a szobákban. — Fürdők a házban. — Elsőrangú magyar konyha. 424

Teljes ellátás már 25.— lírától.

— Az „Uj Idők” mai száma: Herczeg Ferenc szépirodalmi hetilapjában számos ismeretterjesztő közlemény mellett ki kell emelnünk Gulácsy Irén tanulmányát, amely egy új magyar regényíró: Matolcsy Andort ismertet meg a közönséggel. Kosáryné-Réz Lola költői legendája, Bíró József érdekes cikke a svájci milliomosokról, művészi rajok, fényképek egész sora s a kedvelt rovatok gazdagítják még az „Uj Idők”-et, amelynek kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrássy-ut 16., bárkinek küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési ára negyedévre 200 lej.

URANIA

Ma, vasárnap 3 (mérs.) 5, 7¹/₄, 9¹/₄ órakor

premier:

Láthatatlan ember a városban!

A legjobb, legújabb, legizgalmasabb

HARRY PIEL

FILM

Az év legnagyobb sikerű kalandorlágere.

Vasárnap d. e. 11 órakor kettős műsor:

Hegyek hőse

Luis Trenker — Luise Ulrich — Várkonyi Mihály

Montparnasse leánya

LIANE HAID

Jön: Az indián bosszúja! Jön:

Az ujonnan átalakított **kerthelyiség megnyitója a DACIA-ban.**

D. e. és minden ünnepnap kiváló Azuga-sörök (világos és barna) mellé ingyen lángost szervírozunk

Nagyszabású előkészületek a Bánsági Hét-re

Kedvezmények Timisoarán a Bánsági Hét tartama alatt — Sport- és repülőünnepségek

Teljes elánal folynak a „Bánsági Hét” előkészítő munkálatai. A timisoarai kereskedelmi és iparkamara titkára, Conciatu Ionel vezetése alatt széleskörű bizottság végzi ezt a munkát, amelynek legfőbb célja, hogy minél szélesebbkörű, országos propagandát fejtsen ki a május 10-ike és 17-ike között megtartandó „Bánsági Hét” érdekében. Az 50 százalékos vasúti kedvezményt már sikerült biztosítani és a timisoarai szállodák, valamint vendéglők olcsó árakat állapítanak meg a vendégek részére, ugyyszintén a városi villamos vasutak is külön, olcsó menetdíjat léptetnek életbe a „Bánsági Hét” tartamára.

A timisoarai Kereskedelmi és Iparkamarában értekezletet tartottak, amelyen a kamara vezetőségén kívül résztvett a városi villamosművek részéről Katona Viktor mérnök is. Az értekezleten megállapították, hogy a kirakatversenyre eddig százötz cég jelentkezett és elhatározták, hogy a „Bánsági Hét” tartama alatt Timisara közvilágítását száz százalékkal emelik, a városházát gyönyörűen kivilágítják, úgy, hogy a fénytengerben uszó Timisoara valóságos nagyváros benyomását fogja kelteni. Azok részére, akik a kirakatversenyen résztvesznek, a városi villanyüzemek a villany díját 9 lej-ről 2 lejre szállítják le. A kirakatverseny résztvevői számára husz értékes díjat tűztek ki. A zsüri tagjai a következők: a kereskedelmi és iparkamara delegátusa, a kereskedelmi testület képviselője, dr. Miclosi Cornel, a városi villanyüzemek igazgatója, Leonida mérnök, a politechnikum tanára, Liuba Cornel mérnök, a felsőipariskola tanára.

A „Bánsági Hét” tartama alatt előreláthatólag tehát a látványosságok egész sorozata fog kibontakozni az ország minden részéből érkező vendégek előtt, akiknek a „Bánsági Hét” egyben kitűnő üzleti lehetőséget jelent.

A „Bánsági Hét” sikerének biztosítása érdekében az egész országban nagyszabású propaganda folyik. Timisoara jelentősebb cégeinek röpcéduláit repülőgépek szórják le az ország nagyobb városaiban. Az egyik repülőgép a fővárosban, azután Pitesti, Slatina, Craiova, Turnuseverin, Orsova, Caransebes, Lugoj és Timisoara fölött fog röpcédulákat ledobni, míg egy másik repülőgép a Cluj és Timisoara légvonal utjába eső városok fölött fog a „Bánsági Hét”-nek propagandát csinálni. A propagandáért a cégek csak nagyon csekély összeget fizetnek a légi alap javára.

A „Bánsági Hét” keretében a légügyi államtitkárság és az ARPA. légi társaság rendezésében légi mutatványok is szórakoztatják majd a vendégeket. Május 11-én Timisoarára érkezik egy hatüléses Fahrman-gép s egy ötüléses Junkers-repülőgép, ezenkívül három sport- és három katonai repülőgép. A két személyszállító gép a vendégekkel végez körrepüléseket.

A timis megyei prefektura kupát ajánlott fel a „Bánsági Hét” tartama alatt rendezendő sport-

ünnepségek céljaira. A sportprogram keretében Lugoj, Resita, Arad és Timisoara birkozói május 16. és 17-én bonyolítják le a versenyeket a diszes kivitelű kupáért. A bánsági birkozó-kupáért a birkozók három éven keresztül fognak küzdeni.

A különböző kedvezmények és látványosságok természetesen nagy tömegeket vonzanak az ország minden részéből Timisoarara. A vendégek elszállásolására már minden intézkedés megtörtént. A „Bánsági Hét” hivatalosan május 11-én délelőtt tíz órakor a kereskedelmi és iparkamara dísztermében tartandó diszközgyűléssel nyílik meg, amelyen Teodorescu kereskedelem és iparügyi miniszter vagy a kormány valamelyik más tagja fog elnökölni.

Az ünnepségek keretében dalosversenyeket és zenekari hangversenyeket is lebonyolítanak és a legjobb ének- és zenekarok között diplomákat osztanak ki.

Nagyforgalmu nőidivat üzlet

elsőrendű vevőkörrel, biztos jövedelemmel, tehermentesen átadó.
Bővebbet Dr. Balázs Viktor ügyvédnél.
Timisoara. I. Szerb-ucca 2. 1781

Színház — Művészet — Irodalom

Diószeghy László és Wolff Károly képkiallítása a Kulturpalota kistermében

A kiállítás vasárnap nyílik meg a közönség számára.

Szinte el sem hinné az ember, hogy annyi szépség, annyi finom hangulat, annyi szín és eleven élet két művészlelekből fakadt, két mester ecsetje alól került a vászonra — ha nem Wolff Károly és Diószeghy László neve csillogna a vásznak sarkában szerényen. Ez a két Istenáldotta tehetségű művész ezúttal nemcsak kompozíciókban gazdag, változatos és értékes anyaggal lépett az aradi közönség elé, hanem a festővászonra öntött minden színt és ragyogást, ami melegen érző művészlelkük legbennsejéből áradt. Diószeghy László költői hangulatu, finoman, könnyedén odavetett színekkel megalkotott tájképei, elbájoló akvarelljei harmonikus, művészi egyetértésben simulnak Wolff Károly markáns portréi, mesteri zsánerképei és elragadó interieurjei, csendéletei mellé.

Wolff Károly képei közül elsősorban ki kell emelni hangulatos, meleg színekkel elevené varázolt zsánerképeit, amelyeken ott ragyog a mester patinás vörös fénye, a kandallóból kiszűrődő esti hangulat, vagy a lámpa világánál olvasott szerel-

„Pustol” „Binicid”

sváb-, muszka- és egér-
pincebogár irtószer és patkányirtószer.

Hatása biztos, ára olcsó!

Gyártja:

Moskovits Ipartelepek r.-t.

Oradea.

410

Kapható mindenütt!

mes levél édes varázsa. A legszebbek, legmelegebbek a „Barátnék egymásközt”, a „Levél”, a „Kandallónál”, a „Füvés után”, a „Pihenő modell”, a „Szerelmeslevél” és az „Ujsághír”, amelyek az élet lüktető forróságát, az otthon szeretetét és intim hangulatát sugározzák. Azután ott vannak interieurjei és bájos „babaképei”, mindmegannyi szépen kidolgozott, színes és hangulatos munka. Gyümölcs- és virág-csendéletei finomak, szinte illatosak és olyan kedvesek, hogy első pillantásra szívünkbe fogadjuk őket. A legszebbek puha, bárszonyos peoniái, pünkösdi rózsái és színes orgonáigai.

A kiállítás egyik legszebb darabja a „Venit Sancte” című Wolff-kompozíció. A madonnaszerű női arc tiszta homlokán, világos tekintetében ott ég a Hit lángja s az egész kompozíció előmlik az az avamáriás hangulat, amely Gounod, vagy Schubert akkordjait rögzíti le fényeffektusokkal, finom színekkel. Valóban mesteriek Wolff Károly portréi: „Iovita asszony”, Iovita Titu, dr. Parecz Béla, L.-Prohászka Elvira, Medveczky Margit művészi arcú és a mester feleségének szeretettel megalkotott, nagyszerű arcképe.

Diószeghy László, a finom, halk színek s a könnyedén odavetett egyéni vonások nagymestere, szintén impozáns kollekcióval jött ki a tárlaton. Tájképei elsősorban sajátos technikájukkal megkapóak: a burkoló színeket legkevesebbet alkalmazza, száraz ecsettel felrakott színeit sajátos, egyéni módon rögzíti úgy, hogy csupa mozgást, életet lehelnek... Különleges ecsetkezelésével valóságos mesterművet hozott ki a „Fák a szélben” című tájképből, ahol minden él, minden mozog, hajlik és ingadozik a viharban. Tragikus és mégis csodálatosan harmonikus az „Égő erdő” és az „Ég a nádas” című két megrázóan vörös fényben szikrázó tájképe, amely külön-külön és együtt is a vörös színek csodálatos szinompóját, pazar fényhatását sugározza. Csupa poézis, csupa halk, lágy és finom színekben pompázik a „Hajnál”, amelynek különösen lilába olvadó kékes árnyjátéka megkapó. Azután ott vannak akvarelljei a víz csillogó üdeségével, a hó puha, hideg és mégis napsugaras színeivel, a tavasz minden illatával és a cigány-patrick romantikus poézisével. Diószeghy az akvarell mestere s minden ecsetvonása költői impresszionizmust visz a vászonra.

Diószeghy László és Wolff Károly együttes kiállítása felejthetetlen, művészi élményt jelent minden szépért és művésziért lelkesülő kultúrembernek. A kiállítás vasárnap nyílik meg és Arad művelt társadalmá bizonyára meleg szeretettel fogja felkarolni ennek a két értékes művészek tavaszi tárlatát. (cs. p.)

* U. Éghy Ghyssa és haladó csoportjának táncestélye május 16-án, szerdán a téli színházban az idény kimagasló eseménye lesz. Remek pantomimek, akrobatikus számok, szebbnél-szebb, még nem látott szóló- és csoporttáncok szerepelnek a nagyszerű műsoron, melynek középpontja Éghy Gh. személyes fellépte. Jegyek 10-étől a színházi pénztárnál.

* Felhő Ervin jutalomjátékában nem csalódott a közönség. Amit várt: azt megkapta. Mulatott, kacagott, szórakozott. A „Nyitott ablak” című operett maga is olyan, hogy muszáj rajta nevetni, hát még ha olyan nagyszerű előadásban kerül színre, mint Aradon. Utoljára vasárnap délután 5 órakor és este 9 órakor játszik a pompás darabot, azután rövid nyári vakációra megy a színház.

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH

uj patent **eséplőszekekrények** (Fa és vasrámás) minden nagyságban. **Purifikátorok** (Herefejtők) 0, 1 és 2-es számú. Mindenféle **mezőgazdasági-gépek** és **alkatrészek**. Ajánlattal szolgál a vezérképviselőt és raktár:

KARNER EDE R.-T.

Timisora, Str. I. C. Bratianu (Uri-ucca) 12.

Telef.: 8-90.

352

Alapítva: 1890.

Alarcos bandita kirabolt

és meztelenre vetkőztetett egy földbirtokost

Miskolcraól jelentik: A hajnali órákban Mezőkövesd mellett, az országúton, az arra haladó hatalmas vértócsában, egy eszméletlen állapotban lévő, összeszurkált férfire találtak. A szerencsétlen emberen nem volt ruha, csak egyetlen alsónadrág és 21 késszúrásból folyt a vére. Egy arra haladó kocsi tette fel és beszállították a mezőkövesdi kórházba, ahol az illető magához tért, elmondotta, hogy Horváth Barnabás, borsodszemerei földbirtokos. A közelben lévő birtokáról tegnap délután be akart menni Mezőkövesdre, de a határban egy feketealarcos férfi támadta meg, aki pénzt követelt tőle. Dulakodni kezdtek, közben az illető kését előrántotta és többször megsebezte, úgy, hogy a földbirtokos elvesztette eszméletét. Támadója még ezután is több szurást ejtett rajta, majd teljesen kirabolta és levetkőztette, úgy, hogy nem hagyott mást rajta, mint az alsónadrágot. A hatóság erélyes nyomozást indított a vakmerő rablás ügyében, mert valószínű, hogy a legutóbbi borsodmegyei rablásokat ugyanez a tettes követte el.

A „Francizmus” meg akarja menteni Franciaországot

Egyenruhája: kék ing; jelszava: csend, rend, legyelem!

Páris, május hó.

Marcel Bucard kitüntetéssel szolgálta végig a világháborút. Bizonyára ez készítette arra, hogy 1933-ban hódító utnak indítsa „az egyetlen népies mozgalmat, amely hivatott megmenteni Franciaországot a bolsevizmus, az anarchizmus, a szabadkőművesek és a „métèque”-ek karmaiból.” Bucard ugyanis rájött arra, hogy Franciaországban tulsó a politikai párt, amely pártoknak tulsok tehetségtelen vezére van, amely vezérek a világ legszebb országát a tönk szélére vitték. Erre gondolt egyet és egy új pártot „gründolt”, amely természetesen nem politikai párt, hanem „tipikus francia népmozgalom” és Bucard kikiáltotta magát, 12 hívőnek jelenlétében a mozgalom mindenható vezérévé. (Mintha csak Hitler „Mein Kampf”-jében olvasta volna ezt). Az új mozgalom a kék színt részesítette előnyben, megnevezhetetlen jelvényt visel a gomblyukában, amely sem nem horogkereszt, sem nem „fascio”, hanem egy buzakalász, egy ó-francia fegyver és egy fogaskerék művészi összeállításából áll és a paraszt, munkás meg katona egyesülését szimbolizálja.

A mozgalom neve: Francizmus. A Francizmus tagja: francista. Büszkén vallja, hogy az egyetlen mozgalom Franciaországban, amely a fascizmussal azonosítja magát.

Nem tagadja, hogy az olasz és német fascizmus behatása alatt született meg a francia „francizmus”, de mégis — mondja — teljesen különbözik a külföldi mozgalmaktól, ami nemcsak a nevében, hanem az egyenruhájában is jut kifejezésre. Mialatt az olasz fascista inge fekete és a hitleristáé barna, a francista inge kékszínű... És ezenkívül...

Ezenkívül a „francizmus” nem antiszemita, amiben nem hasonlít a német fascizmusra, azután meg fajvédő, amiben viszont nem hasonlít az olaszra. Mindez persze nem akadályozza meg abban, hogy már 800 tagja legyen, akik „bármelyik pillanatban tűzbe mennek Franciaországért a vezér parancsára.”

A „francisták” fajelmélete

A „Francizmusnak” eredeti „made in France” dogmája és filozófiája is van. A „Francizmus” — mondja a vezér a „Le Franciste” című hivatalos lapban, amely egyelőre csak havonta jelenik meg, de igéri, hogy nemsokára hetenként fog megjelenni — a valóságban Verdunban és a Champagne-ban született meg, ott, ahol szegény és gazdag, pártkülönbségre való tekintet nélkül, a vértörvény nevében és az anyaföld hívására együtt harcoltak, szenvedtek és hősi halált haltak a nemzetért, amelyet veszély fenyegetett. „Igaz, hogy a mi nemzetünket franciának nevezik, de civilizációnk a római. Minden ok meg van tehát arra, hogy a francia nép „refrancizálódjon.” A „Francizmus” egy-

szóval fel akarja dönteni a jelenlegi rendet és átértékelni a fogalmakat. A „Francizmus” természetesen megköveteli a fegyelmet a néptől, de az egyéni szabadságot a legmesszebbmenően biztosítja. Abban, hogy minden hitét Franciaországba veti: nacionalista. Viszont abban, hogy nemcsak egy osztály érdekeit tartja szem előtt, hanem az összes társadalmi rétegek életnivóját emelni akarja: szociálista. Szóval: nemzeti-szociálista.

Tudott dolog, hogy Franciaországban, de különösképpen Párisban, mennyire gyűlölik a „métèque”-t. Métèque mindenki, aki nem francia. Bucard, hiven a „fogalmak átértékelési elvéhez” egészen új értelmet ad a „métèque”-nek. Eszerint az egyén származásának semmi köze sincs a „métèque”-hez, hiszen számos nem naturalizált idegen, faji, vallási és nemzetiségre való tekintet nélkül harcolt Franciaországért Verdunban és a Champagne-ban és ott feküsznek egy sírban a bretonnal, a bourguignonival és a basque-kal. A „francista” szerint „métèque” az a bizonyos „heimat-

Szörme-bundák, téli kabátok nyári gondozását, felelősség mellett vállalja:
ZIMMERMANN szücs,

Str. Bucur 5. (König és Lázár mellett). 1500

los”, aki ma Berlinben, holnap pedig Párisban, Rómában, Prágában vagy Moszkvában tűnik fel, csal, zsarol és miután vagyonát megszerezte, minden lelkiismeretfurdalás nélkül kész hazát cserélni és az új hazában újból csal, lop és zsarol. Az ilyen „métèque”-ektől a francisták meg fogják tisztítani Franciaországot. Viszont „métèque”-nek lehet tekinteni az olyan született franciát is, aki letért a helyes útról, (meg kell jegyeznem, hogy csak egyetlen helyes út van: a francistáé) saját hazáját letagadni képes, nem hajlandó vérével adózni a nemzetnek, amelynek nagylelkiségéből és vendégszeretetéből egész életében profitál.

Hogy a „Francizmus” bebizonyítsa országvilágnak, hogy egy egészen eredeti mozgalom, kihagyta a programjából az antiszemitizmust. A francista tehát nem bántja a zsidót. Sőt! A „Le Franciste” legutóbbi számában a mozgalom „izraelita csoportja” (igenis!) felhívást intéz Franciaország összzsidóságához, hogy csoportosuljon az egyetlen mozgalom zászlaja körül, amely az összes franciákat egyesíteni akarja. „A francia izraelitáknak, — mondja többek között a felhívás — akik közül sokan vértüket áldozták fel Franciaországért, éppoly emberi és politikai joguk van ebben az országban, mint a többi polgárnak. Kijelentjük, hogy mi, izraelita franciák franciábbak vagyunk, mint bizonyos progresszionális antiszemiták, akik ellenünk uszítják a népet, mert mindazokat az erénye-

BI-OXYNE
teheríti a fogakat

ket, amelyek a francia népet jellemzik, egyesítjük magunkban. Felszólítjuk tehát Franciaország izraelitáit stb.”

A francista kapitalistaellenes, mert a kapitalizmus — mondja — ellenkezik a szocializmussal. Viszont, ha antiszociálista, ez csak azért van, mert a szocializmus ellenkezik a kapitalizmussal. Egy szóval a francista sem nem kapitalista, sem nem szociálista, hanem korporatista. E tekintetben a „Francizmus” meglehetősen nagy nehézségekbe ütközik, mivel eredetiségét bajosan tudja bizonyítani. Ugyanis minden gyermek tudja, hogy a céhrendszert már a középkorban funkcionált, amelyet a Vatikán a XX-ik század második negyedében életre keltett és előbb Mussolini, majd Hitler, később pedig Dollfuss tette magáévá a korporációt. És legújabbán Marcel Bucard...

A „Francizmus” Verdunban született meg.

Liebermann Béla.

Mikor lopassuk az asztalt?

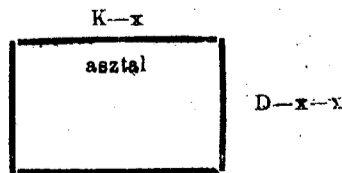
Az ellenjátékosokra nézve rendszerint hátrányos, ha a felvevőnek alkalmát adnak arra, hogy az asztal aduit lopással külön értékesítse.

Vannak azonban kivételes helyzetek, midőn az ellenjátékosoknak a fenti elvtől el kell térniük. Ilyen esetek a következők:

1. Ha tudjuk, hogy a felvevőnek egy (vagy több) cly lapja van, melynek lopását egy sem tudjuk megakadályozni és ugyanakkor a többi színek hívása hátrányosnak látszik, akkor lopassuk inkább az asztalt, mert ez megengedi nekünk, hogy a másik két színben lapjaink előnyösebb értékesítését kívárujuk.

2. Midőn az asztalon egy felmagasított mellékszint látunk és a felvevőnek csak egy magas aduval van oda átmenete, akkor — ha az asztal lopatiuk és ezzel aduban megrövidítjük — sokszor lehetetlenné tesszük a felvevő részére azt, hogy összes aduink elvétele után menjen át az asztalra és a felmagasított szint nyugodtan értékesítse.

3. Ha a lopás lehetőségét nyújt nekünk arra, hogy egy oly kis adunkkal üssünk, mely egyébként az asztal egy nagy adujába becsúszna, vagy ha az asztal aduinak rövidítésével elérjük azt, hogy a felvevő nem tud többé ellenünk aduimpászt adni. Például:

Ha ez esetben lopással ki tudjuk emelni az asztal kis aduját, a király egyedül marad és így kétszer védett adu dámánk biztos ütést jelent.

Fényes Loránd

Vichy-Etat termékei

Vichy-Etat só
Vichy-Etat pasztillák
Vichy-Etat tabletták

Az ásványvizből kivont természetes só alkalikus viz készítésére. 2-3 pasztilla étkezés után megkönnyíti az emésztést. Az emésztés elősegítésére szolgáló szikviz otthoni elkészítésére.

Óvakodjunk az utánzatoktól és hamisítványoktól!

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein București, Strada Câmpineanu 20.

Gellinek Lotte növendékeinek operaestje a Városi Színházban

Szerdán, 9-én rendez meg nagyszabású növendékhangversenyét a neves énektanárnő

Az operaest keretében a legnépszerűbb operák egy-egy felvonása szerepel s így a közönség a kedvenc operáiról hallhatja a belcanto-énekmesternő betanításában, tehetséges növendékeinek előadásában. Színpadra kerül Mascagni: „Parasztbecsület” című operájának egyik felvonása Mramor Irma, Demeter Aranka, Weinberger Sándor, stb. felléptével. „Tosca” első felvonása Stau-

ber Vica és Weinberger Sándor előadásában, a „Büvös vadász” Frank Mariorával, Demeter Arankával és Keller Gáborral s végül a „Tosca” harmadik felvonása Mramor Irma, Weinberger Sándor és a „Lohengrin” egy részlete Stauber Vica és Weinberger Sándor interpretálásában. Jegyek még korlátolt számban kaphatók a „Literatura” (volt Oláh) papirkereskedésben.

SPORT KÖZLÖNY

Az ILSA és Staruinta (Törekvés) vendégszerepelnek Aradon Teljes másodosztályú bajnoki forduló, ifjúsági és szövetségi meccsek képezik a kiegészítő műsort

Aradon vasárnap két nagyszabású esemény lesz és pedig a timisoarai ILSA és az oradeai Staruinta (Törekvés) vendégszerepelnek Aradon, előbb az SGA (ATE), utóbbit a CAA (AAC) látja vendégül. A két hazai csapat a következő összeállításban fog kiállni: SGA (ATE): Bucur—Dragan, Mihály—Csányi, Csipai, Grosz—Cucula, Tóth, Fritz, Bellai, Bajthy. — CAA (AAC): Endrefi—Vass, Kovács—Kuruncsics, Szabó, Régnér—Matyók, Janovici, Perneki, Török, Kolombán II. A két érdekességnek ígérkező barátságos mérkőzésen kívül, egy szezonzáró elsőosztályú bajnoki mérkőzés, valamint teljes másodosztályú, ifjúsági és szövetségi díj forduló kerül lebonyolításra. A vasárnapi biródelegálás a következő:

Gloria-CFR-pálya: 8.30 óra: Astra ifj.—Hakoah ifjúsági, bíró: Ugrin. 10.00 óra: Gloria-CFR II.—Hakoah II., bíró: Marita. 14.00 óra: SGA (ATE) ifj.—Unirea ifjúsági, bíró: Olariu. 15.30 óra: SGA (ATE) II.—AMEFA (AMTE) II., bíró: Ardelean Ioan. 17.30 óra: ILSA (Timisoara)—SGA (ATE), bíró: Polareczky, határbírók: Staicu és Chiral.

CAA (AAC)-pálya: 9.00 óra: CAA (AAC) ifj.—Fortuna ifjúsági, bíró: Ujj. 10.30

O Meazza — szabadlistán. Az olasz futball egykori csillagát, az Amrosiana és az azur válogatott csapat dédegetett kedvencé klubja szabadlistára tette. Az Amrosiana ugyanis nem tudta a Juventustól elhódítani a bajnokságot, így a klub elnöke a tréner elbocsátotta és három csatárát, köztük Demariát, Facciót és a világhírű Meazzát szabadlistára helyezte. A skartba tett nagyságok helye természetesen nem marad üresen, hanem mintegy félmillió lirát irányoztak elő három új csatár megvásárlására.

O Csonka forduló a magyar profiligában. A magyar elsőosztályú profiligában vasárnap csonka fordulót bonyolítanak le a csapatok. Öt mérkőzés kerül lejátszásra és pedig Bocsikai—Ferencváros, Hungária—III. Kerület, Budai „11”—Nemzeti, Phöbus—Szeged FC, Kispest—Attila.

O Óriási érdeklődés a vasárnapi nemzeti bajnoki derbi iránt. A nemzeti bajnokság B) csoportjában ma Oradeán bonyolítják le a derbijellegű Ripensia—CAO (NAC) mérkőzést, amely eddig még nem látott érdeklődést keltett sportkörökben. Mindkét csapat teljesen felkészülten várja a nagy összecsapást, ame-

óra: Fortuna II.—Transylvania II., bíró: Karlich. 15.30 óra: Soimi-CFR—Transylvania, bíró: Höhn, határbírók: Fock és Sasu. 17.30 óra: Staruinta (Törekvés)—CAA (AAC), bíró: Darázs, határbírók: Ujj és Ipsilanti.

Intelegerea (Egyetértés)-pálya: 9.00 óra: Intelegerea (Egyetértés) ifj.—Gloria-CFR ifjúsági, bíró: Gábor. 15.30 óra: Intelegerea (Egyetértés)—Astra, bíró: Pálinkás, határbíró: Probst. 17.30 óra: Patria—Victoria, bíró: Probst, határbíró: Pálinkás.

Juventus-pálya: 15.30 óra: Juventus ifj.—AMEFA (AMTE) ifjúsági, bíró: Macean. 17.30 óra: Juventus—CAR (RAC), bíró: Pfeiffer, határbíró: Procopie.

Banatul-pálya: 17.30 óra: Banatul—Fortuna, bíró: Gencsi, határbíró: Morócz.

Vulturul-pálya: 16.30 óra: Vulturul—Frontiera, bíró: Varga, határbíró: Radulescu.

Tricolor-pálya: 17.30 óra: Alimentatia (AVMSE)—Crisana, bíró: Pálfi, határbíró: Vidák.

Rovineipálya: 16.30 óra: Titanus—Virtutea, bíró: Vecsernyés.

lyen — miután Timisoaráról, Aradról, Clujról is számosan utaznak Oradeára — bizonyára rekordszámú néző vesz részt. A két csapat összeállítása a következő lesz: Ripensia: Zombory—Bürger, Ágner—Hrehuss, Körtormány, Dehelean—Bindea, Beke, Ciolac, Schwarz, Dobai. — CAO (NAC): Dávid—Bartha, Stettner—Krausz, Juhász, Weichelt—Glanzmann, Kovács, Rónai, Bodola, Kocsis.

O Győzött az Ujpest a Somogy felett. Szombaton délután játszotta a két csapat bajnoki mérkőzését, amelyet az Ujpest együttese 8:2 (4:1) arányban fölényesen nyert a széteső kaposváriak ellen.

Berlini és Németországi háztulajdonosok!

Megbízásom van házak vásárlására Berlinben és egész Németországban, Romániában fizetendő lelei összegekért. A házak meglehetősen jelzáloggal és telekkönyvileg is terhelve vannak olyan házakat is, melyekkel valamely más nehézség van, továbbá cserélek a hivatalos hatóságok hozzájárulásával romániai házakat németországiakkal.

Részletes ajánlatokat „AUSSEGEWÖNLICHE GELEGENHEIT” jelképre Rudolf Mosse S. A. Bucuresti Bul. Brătianu 32 címre kérék 396

A Consum Kereskedelmi Részvénytársaság pünkösdi társasutazása

Kétnapos kirándulás Turnu-Severinbe, Ada-Kaleh szigetre és Herkulesiürdőre

Az aradi Consum Kereskedelmi Rt. bevásárló tagjai részére a görögkeleti pünkösdi alkalomával, május 27-én és 28-án kétnapos kirándulást rendez. A kirándulás Aradról indul külön gyorsvonaton Turnu-Severinbe, onnan a Dunán, a legmodernebb személyszállító hajón a Vaskapun keresztül Ada-Kaleh szigetére, majd tovább hajón a Kazán-szoros megtekintése után Orsovára és innen Herkulesiürdőre egynapi tartózkodásra. Az ut Aradtól—Aradig az összes utiköltségekkel együtt, úgy mint: vasúti költség, hajó, teljes ellátás a kétnapi összes étkezésekkel, szálloda-, autó- és kocsiköltségekkel és mindennemű kiszolgálási díjakkal és borraival együtt 570 lejbe kerül. Ezen összeg mellett csakis a Consum bevásárlókönyveinek tulajdonosai vehetnek részt a kiránduláson, mivel a Consum jelentékeny áldozatot hoz, hogy ezt a kirándulást, — amely országunk legszebb részeit mutatja be — tagjai részére lehetővé tegye. A Consum a részvételdíjat tagjai bevásárlókönyvébe bevezeti és ezáltal lehetővé teszi, hogy ezen a kiválóan vezetett kiránduláson bevásárló tagjai hátrányos részletfizetés mellett vehessenek részt. A kirándulásra a Consum más utasokat is magával visz, azonban ezeknek a részvételi díja 690 lej tesz ki. Tekintettel arra, hogy az utazásra csak korlátolt számban fogadnak el jelentkezőket, a Consum igazgatósága felhívja a kirándulásra résztvenni óhajtó tagokat és másokat, hogy jelentkezéseiket a Consum irodájával (az Aradi Általános Takarékpénztár helyiségében) mielőbb közölni sziveskedjenek, mivel jelentkezéseket legkésőbb e hó 20-ig fogadnak el. A kirándulásra vonatkozó részletes tudósítást a Consum legközelebb fogja közölni.

FASOR SZANATORIUM

BUDAPEST, VII., VILMA KIRALYNO-UT 9.
SEBÉSZET, BELGYÓGYASZAT, SZÜLÉSZET, NŐGYÓGYASZAT, IDEGOSZTÁLY
Olosobb, mint bármely klinika, vagy közkórház különszobája. NAPI ELLÁTÁS 10 PENGOTOL
Kórházi nausáltrák idegbeteségek esetében, továbbá szüléseknél. 252

FILM KÖZLÖNY

A párisi csirkefogó

Maurice Chevalier legújabb filmje a Central-moziban.

Chevalier, ez a drága nagy gyerek, ez a hamisítatlan „párisi csirkefogó”, aki végigmokázza, végigénekel valamennyi filmjét, ezuttal a legizgalmasabb Chevalier-szerepre talált. A párisi boulevardok csavargója, amolyan arany szívű, aranykedélyű és törhetetlen humorú csirkefogó, akibe szerelmesek a nők s aki csak a dalnak és „gáláns” kalandoknak él... Emlékeztet Francois Villonra, a legendás párisi népköltőre, a boulevardok koronázatlan királyára... Francois Delpierre-nek minden vágya egy idegenvezetői állás s a csillogó „egyenruháról” álmodik a párisi háztetőkön... Kedves, bohém háztartást visz egy barátjával s egy Moulin Rouge-beli csillaggal együtt s ebbe a könnyelmű légkörbe csöppen bele a kis Madelaine, egy szegény árva leányka, akit gyámja, a cirkuszi kedvencé mindenhová követ, úgy, hogy nincs nyugta tőle. Chevalier védelmébe veszi a leányt és... Ezuttal sem vágunk a történetek elé, hiszen ugyanis tudja mindenki, hogy csak forró szerelem lehet a vége...

A párisi háztetők fölé boruló csillagos ég, a párisi kedélyből fakadó derűs melódiák és hamisítatlan párisi humort tükröző mulatságos jelenetek teszik az új Chevalier-filmet hangulatossá, kedvessé. És főleg Maurice Chevalier, akinek utánozhatatlan charme-ja, elragadó előadói modora s minden mozdulata valósággal elbűvöli a közönséget. Ann Dvorak ez a szépséges új sztár — Joan Crawford tökéletes hasonmása — nagyon bájos, kellemes és megnyerő a női főszerepben. Nem utolsósorban járul a sikerhez Edward Ewan Horton, a kitűnő jellemkomikus, akit több Chevalier-filmből már jól ismerünk. A zenekíséret ves, hangulatos és a rendezés is kielégítő.

Stawisky, a rejtelmes ember

Akinél a pénz kevesebbet jelentett, mint az a papir, amelyre nyomtatták

(3) **Irla: JOSEPH KESSEL**

(Copyright by Agence Litteraire Internationale and Aradi Közlöny.)

Megbeszélésünk értelmében autón mentem Stawiskyért, hogy a Poisson d'Or-ba induljunk. Utközben üzleteiről beszélt. Kijelentette, hogy bármilyen jól érzi magát a Banlieuben levő villájában, kénytelen beköltözni a városba, mert lakása nem lehet olyan távol irodájától. Viszont kényelmet is akar és éppen ezért magánházat vesz.

— A Rue Alfred Dehodenc-en, a Bois közvetlen szomszédságában találtam megfelelő házat, klinika volt ezelőtt és hatalmas kertje van. Kétféle millió készpénzt kérnek érte... szinte ajándék. Meg fogom venni.

A krízis kellős közepén voltunk. S ez a nyugtalan lelkű férfi milliókkal dobálódzott... Magyarázatot próbáltam kérni. Stawisky valóságos előadást tartott a taxiban.

— *Hatalmas arányú közmunkák, ez az egyetlen mód a világi gazdasági helyzetének megteremtésére. Nemzeti közpénztár, tranzsfermórium, vámfalak, mindez csak kísérlet és hiábavaló...*

Nem is próbálom elismertetni a közgazdasági előadást, amelyben részem volt. Szédülten hallgattam a szóárdatot, amelyet ezzel fejezett be:

— *Ha rám hallgatnának, én mind megmen-teném.*

Elérkeztünk a mulatóhelyre. Hamarosan nagyszerű hangulat keletkezett, a cigánytrupp tudása legjavát adta és láttam, hogy bárny dalaik erősen hatnak Stawiskyre. S egész éjszakán át, minden hangulat dacára sem sikerült elérnem, hogy Stawisky egy pohár pezsgőnél többet igyon. Nyugodt mosollyal nézte el a kínálgatást.

Elutaztam Németországról francia lapokban cikksorozatokat, akkor Pápen kancellár uralkodott, de a háttérben már Hitler rohamcsapatai lesték a perct, amikor vezérüket nyeregbe emelhetik. Amikor többetes németországi körút után hazaérkeztem, Stawisky felhívott telefonon. Találkoznai akart velem. Másnap felkerestem irodájában.

— Olvastam cikkeit és elhatároztam, hogy szerződtetem egy nagy riport-sorozat megírására. Egész Franciaországot elárasztjuk reklámlapokkal.

— Melyik laphoz? — kérdeztem.

— Ezt most akarom eldönteni. Talán egy jobboldali sajtóorganumot veszek át.

Nyomban Camille Aymardra gondoltam. A Liberté későbbi igazgatójára. Megemlitem nevét.

— Hívjuk meg.

Másnap már találkozottak. Ott voltam a beszélgetésen. Így került Stawisky összeköttetésbe Aymarddal, aki ellen most hajszát indítottak érte.

Amikor Aymard elment, Stawisky elmesélte, hogyan csapták be társát, néhány ügyes szelhámosnak sikerült léprecsalni a hideg üzletembert.

— Valamelyik barátjának szeretője a párisi Credit Municipali két gyöngyököt zálogosított el. A leány kijelentette, hogy az ékszer értéke száz ezer frankot érnek. A zálogcédulát Hayottnak adta el háromszázezerért. Hayotte referált. Szakértői véleményt mutatott. Kiutaltuk a pénzt: a gyöngyök hamisak voltak.

— Nem tesz feljelentést?

— Szó sincs róla. Ha valaki be tud bennünket csapni, megérdemli a szákmányt — jelentette ki mosolyogva Stawisky.

1932. őszén. Az Empire-színház előcsarnoka zsufolásig megtelt közönséggel. Szenzációs kiállításban hozta a színház a Kafinka című operettet. Itt láttam viszont a Poisson d'Or-beli cigánytrupp

pot. A büffében összejártam Hayotte-al, aki diadalmasan mondotta:

— Ugy-e mondtam, hogy elhozom a cigányokat.

— Elhozza?

— Természetesen. Az Empire a miénk, az éhyem és a Sándoré.

Mintegy végsőre megjelent Stawisky.

— A darab mulatságos. De drága mulatság nekünk. Biztosan ráfizetünk egy csomó pénzt, mindegy, a művészeknek is kell keresniük. Legfeljebb azt fogom gondolni, hogy bakkerat-t játszó és vesztettem — mint rendesen — tette hozzá rezignált hangon.

— Mindig pécije van? — kérdeztem.

— Mindig. Milliokat vesztettem. Nem fontos, majd keresek másokat. Nagy üzletet és nagy játékok érdekelnek csak. Vannak, akik utamat akarják állni... néhány csirkefogó... ezeket elintézem majd...

Stawisky arca egészen eltorzult, dühösen káromkodott, sohasem láttam ilyen hangulatban, sem előbb, sem később. Hirtelen magához tért. Ujra mosolygott.

— A játék nem tart sokáig — az ő szdmukra. Letaposok mindenkit, aki utamban áll. Főként azokat ott — a rendőrségen. Chiappe csunyán viselkedett ügyemben... repülni fog.

Amikor elváltunk, az az impresszióm támadt, hogy Stawisky Sándor, aki sohasem ivott, ezuttal részeg volt...

Sokáig nem találkoztam vele. Uton volt. Mint később megtudtam, Magyarországot, Spanyolországot látogatta. Annál többet hallottam róla. Egy Champs Elysée-i barban találkoztam össze Suzanneal, a legfurcsább teremtséssel, aki Páris éjszakai életében szerepelt.

— Cannes-ban összejártam egy barátoddal — mondotta egy éjszaka — ritkán láttam még olyan gavallér urat. Képzeld. Minden pénzemet elvesztettem. Mellettem állt Stawisky. Amikor látta, milyen rosszul esett a vesztésem, elővette tárcáját és visszaadta, amit elvesztettem. Anélkül, hogy el-lenszolgálatást kért volna, mint ahogyan helyében más férfi egész bizonyosan megteszi. Később láttam feleségével, ilyen szép asszonnyal még nem találkoztam, pedig láttam életemben szép nőket. Gyönyörű pár.

Minden szavából kiérződött, hogy rajong Sta-

A Mosóczy-telepiek kártérítési pere a CFR ellen

A Népszövetség vagy a hágai döntőbírótság az illetékes? Érdekes pereskedés, amely még a háboruban keletkezett

Tizenhét év óta húzódó aradi pört tárgyalta ma a timisoarai tábla. Az előzmények még a háború idején történtek, amikor az Aradon állomásozó német csapatok vasutvonalat építettek a Mosóczy-telepen, tizenkét háztulajdonos telkén át, anélkül, hogy kisajátítási eljárás indult volna meg, vagy kárpótolták volna az érdekelteket. A CFR később átvette ezt a vonalat és az érdekelt háztulajdonosok tizenegy éven keresztül mást sem tettek, mint kérvényeket irtak, intervenáltak az egyik fórumtól a másikhoz mentek a részükre járó kártérítésért. Végül felmérték az elvesztett területet és 300 lejt állapítottak meg négyszög-ölenként kártérítésként, ki is utalták a pénzt, azonban a kifizetés nem történt meg.

Három évvel ezelőtt, 1931-ben a Mosóczy-telepiek végül megunták a sok utánjárást és megbízást adtak dr. Gherman Dante ügyvédnek, indítsa meg a pert a CFR ellen. Az aradi törvényszék előtt a vasutigazgatóság azzal védekezett, hogy

az érdekelteknek a Népszövetségnél, vagy a hágai döntőbírósnál kell perelniük,

mert a kártérítést a jóvátételi összegből kell kiegyenlíteni, a trianoni békeszerződés értelmében, miután a MÁV egyik régi kötelezettségéről van szó. A törvényszék elutasította a kifogást és 720 ezer lejt kártérítést ítél meg a Mosóczy-telepieknek. Az ítélet ellen ugy a

A PUDER

befedi az arcot, eltakarja a hibákat, ugyan de az arc bőr frissességét, az elvesztett szépséget csak

a szervezeti belső tisztasága adja vissza!

A rendetlen vagy elégtelen széklet a női szépség legnagyobb ellensége. Nincs annyi puder és arckenőcs, amennyi befedhetné a hibákat, amelyeket a szervezetben levő mérgező anyagok okoznak. Rendes és tökéletes széklet elérésére vegyen lefekvés előtt két szem dra-geet. Artin nem okoz fájdalmat, sem zavaro-akat. Artin nem szoktatja hozzá a szervezetet, hogy csakis hashajtóval működ-
jön.

ÁRA LEI 20.- 38.- 68.-

Dr. Wander r.-t. tízemekek készítménye.

wiskyért. Mint ahogyan Páris éjszakai világának minden tagja rajongott a rejtélyes mosolyu férfier, aki szemrebbenés nélkül szórt széjjel párszáz-ért frankot. Akinél a pénz kevesebbet jelentett, mint az a papir, amelyre nyomtatták... (Folytatása következik.)

Esztergapadok, gyalu-, furó- és marógépek, kovács- és lakatos-szerszámok, közlőművek (transzmissziók) és függőgyámok olcsón eladóak
Arad, Str. V. Babes 22.
Ugyanott malomhenger-rovátkolást, hegyes-
tést és mindennemű rézműves-munkálatokat
olcsón és szakszerűen vállal
Strzalka János
rézműves. 1698

Magyar vagy német irato-
kat románra,
román nyelvű-eket magyarra vagy németre
fordít és hitelesít
T. SELAGIAN tanár,
hites tolmács és fordító.
Cím: Arad, Kereskedelmi Iskola (Kultur-
palota mellett) földszint, balra első ajtó. 1762
Hivatalos órák: d. e. 9-1-ig és d. u. 3-7-ig.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A kereskedők élesen bírálják az új kontingens-rendszert

A Statul Negustoresc érdekes gyűlése — Már is megváltoztatják a behozatali rendelkezéseket — Megfelelő mennyiségű devizát kérnek az importőrök

Az új kontingens-rendszer bevezetése miatt keletkezett izgalom még mindig nem csillapultak le. Mint Bucurestiből jelentik, különösen a kereskedők és gabonaexportőrök körében kelt visszatetszést az új rezsim. A Statul Negustoresc (Országos Kereskedőtanács) tegnapi gyűlésén szenvedélyes felszólalások hangzottak el azért, mert nem tartják megfelelőnek az új kontingens-rendszert. Niculescu-Ritz, a tanács alelnöke hosszabb beszédben mutatót rá az új rendszer hibáira.

— A rossz intézkedések ellensúlyozása végett — hangsúlyozta az alelnök — állandó összeköttetést kell fenntartanunk a kereskedelmi miniszteriummal, hogy folyton rámutassunk a rendszer súlyos hibáira. Folytatnunk kell a kereskedelem felszabadítása érdekében megindított akciókat, de amíg ez valóra nem válik, addig azt kell kérnünk, hogy az új rendszert méltányosan alkalmazzák irányunkban. A külföldi készáruk behozatalát megnehezítették, aminek az lesz a következménye, hogy a különböző államok nem nálunk fogják beszerezni a mezőgazdasági cikkeket. Magasra emelték a behozatali póttaksákat és mégis azt kívánják a kereskedőtől és vállalatoktól, hogy a régi áron adják árucikkeiket. Mindenki tudja, hogy a kereskedők távol állnak a spekulációtól, nem akarják kihasználni a behozatali taksák emelése által előállított helyzetet, de feltétlenül szükséges az, hogy a Banca Nationala a behozatali cégek számára tegye lehetővé a devizák gyors megszerzését, amit egyébként a kereskedelmi miniszter ur is megígért. Arra kérjük őt, hogy ígéretét váltsa be. Szóval kell tenni azt is, hogy a behozatali engedélyeket a lapokban napról-napra tegye közzé az import hivatal, mert azok állandó ellenőrzése hi-

vánatos. A kereskedő-osztály teljes megértéssel viseltetik az állam gazdasági érdekei iránt, de egzisztenciánk megvédése érdekében arra kell kérni a Banca Nationalát: *támogasson bennünket és tegye lehetővé, hogy a behozott cikkeknek megfelelő devizákat minél előbb megkaphassuk.*

Egyébként beavatott forrásból azt közlik, hogy az új kontingens-rendelet már is megváltozik.

Eredetileg ugyanis a behozatali kvótát így alapították meg: A múlt év harmadik és negyedik és az 1934. év első negyedének árubehozatali állagához még 25 százalékos hozzáadást terveztek. *Az import hivatal máris törli a 25 százalékos addig, amíg a rossznak ígérkező termés pontos eredményei ismeretesek lesznek. A kormányának az az intenciója, hogy minél kevesebb árú jöjjön be a külföldről.*

Nagyfontosságúak az alábbi értesülések is: *A kiviteli permiszket szétosztó hivatal a jövő héten kezdi meg működését a Chrisovloni-palotában, ahol a kontingens-bizottság is tegnap alakult meg az alábbi tagokból: Grigore Dumitrescu kereskedelmi miniszteri igazgató, Ficsinescu, a Nemzeti Bank megbízottja, Negreanu és Staicovici a kereskedők. Orghidan pedig az iparosok megbízásából. A kereskedelmi miniszteriumban tartott miniszterközi bizottság elhatározta, hogy új kiviteli kompenzációs-rendszert fog meghonosítani, de a részleteket még nem hozzák nyilvánosságra. A Csehszlovákiából származó összes cikkekre, amelyek a román-cseh kereskedelmi szerződés függelékében szerepelnek, behozatali engedélyt kapnak, de csak akkor, ha az importőrök igazolják, hogy a szükséges devizák birtokukban vannak.*

— A szeszmonopól vezérigazgatósága magasabb árakat kíván a bortermelők számára. Bucurestiből jelentik: A szeszmonopól vezérigazgatósága megállapította, hogy az 1933. évi bort a szőlőbirtokosok igen alacsony áron adják el és erről most átiratot intézett a szőlőtermelők országos szindikátusához. Azt javasolja, hogy a borszeszgyárak fokozottan ne 2—3 lej, hanem 4—5 lej fizessenek, mert az államtól nagy kedvezményeket élveznek. A szeszmonopól fokozottan 1.20 lejjel emelte fel a borszesz árát, amelyért ezidőszent a borszeszgyárakban 7.25 lej, a monopól-raktárban pedig 7.50 lej fizet.

— A kereskedelemügyi miniszterium intézi a kompenzációs ügyeket. Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bankban ma ülés volt, amelyen Teodorescu miniszter és Assan alminiszter, valamint Dumitrescu alkormányzó is résztvettek. Az értekezlet a kompenzációs kérdéssel foglalkozott és elhatározta, hogy ezt a jövőben majd a kereskedelmi miniszteriumban intézik.

— A lakbérszerződési illetékek befizetése. A pénzügyigazgatóság illetékügyosztálya lapunk után figyelmezteti a háztulajdonosokat és a bérlőket, hogy az írásban, vagy szóbelileg kötött lakbérszerződések illetékét a szokásos deklaráció benyújtásával fizessék ki május hó folyamán, mert a késedelmes fizetőkön a háromszoros illetéket hajtják be.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny“ Budapeston a következő újságárusoknál kapható:
A „Hungaria“ nagyszálloda újságárusánál.
A „Cariton“ szálloda újságárusánál.
A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbódében.

— A nagy szárazság miatt folyton emelkedik a vízfogyasztás Aradon. Az Aradi Közlöny munkatársa ma érdeklődött Tripa Mihály aradvárosi gépüzemigazgatónál, az iránt, hogy az abnormális szárazság és hőség következtében, milyen mértékben emelkedett a város területén a vízfogyasztás. A pontos kimutatás szerint, ez év április 1-én 2808 köbméter vizet, de május 1-én már 3838 köbméter vizet fogyasztottak a városban. Az emelkedés szorosan összefügg az uccák és a parkok intenzív öntözésével, amely miatt ugyyszólván napról-napra több vizet szolgáltatnak a városi vízművek. Tripa igazgató kijelentése szerint, ez évben sokkal nagyobb lesz a vízfogyasztás, mint 1933-ban volt. Tavalay július 24-én használtak Aradon legtöbb vizet: 4457 köbmétert, tehát ugylátszik július 24-ike volt a kánikula legmelegebb napja.

— Néhány nap múlva befejezi az aradi kivétési pénzügyigazgatóság az ez évi adók előírását. Mint ismeretes, az új adótörvények alapján az 1934—35. állami évben formális adókimutatást nem kell végezni a pénzügyi hatóságoknak, amelyek az egyenes adókat az 1933—34. évi jogerősen megállapított kivételnek megfelelően, erre az évre is előírják. Ez ellen tudvalevően ugy az adózó, mint a kincstár képviselője fellebbezhet. Az aradi kivétési pénzügyigazgatóság vezetőségétől szerzett információ alapján közöljük, hogy a jövő évi adó előírások néhány nap múlva befejeződnek. Már eddig is megállapítható, hogy az általunk többször ismertett állami pótdó (suprakvota) bevezetése következtében nagyobb lesz az adóelőírás, mint az előző évben volt. Egyébként a pontos kimutatás erről még nem készült el.

— Az új címletű számlabélyegek kibocsátásáig rendes okmánybélyegek is használhatók. A bucuresti-i „Argus“ közli, hogy a pénzügyminiszterium rendeletet fog kibocsátani az új bélyeg- és illetéktörvényben előírt 2 ezrelékes számlabélyegekről. Tudvalevőleg 2, 4, 6, 8 és 10 lejes speciális számlabélyegek használatát írja elő a törvény. Amíg ezek forgalomba nem jönnek, a miniszter megengedi, hogy az ezer lejen aluli összegű számlákra rendes okmánybélyegeket használhassanak. A részvénytársaságok nyugtáikra 3, 7, 14 lejes speciális számlabélyeget kötelesek ragasztani, de mivel a speciális számlabélyegek nem felelnek meg az 50 ezer lej összegben aluli nyugtáknak, a pénzügyminiszterium engedélyt ad, hogy az új címletű bélyegek kibocsátásáig a rendes okmánybélyegek e célra is felhasználhatók legyenek.

— Nyolcvanhét millió lej petróleum-export jutalmat is adóbonnal egyenlítő ki az állam. Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi és pénzügyminiszterium elhatározta, hogy a petróleumvállalatoknak járó 87 millió lej exportprémiumot nem készpénzzel, hanem adóbonnal egyenlítő ki az államkincstár. A petróleum-export jutalomösszege eredetileg 275 millió lej volt, amelyből 24 millió lej készpénzben fizettek ki a kisebb petróleumrészvénytársaságoknak, 164 millió lej adóbonokkal egyenlített ki az amortizációs pénztár és a még esedékes 87.000.000 lej szintén adóbonokkal fizetik ki.

Négyszáz millió lejjel csökkent a bankjegyforgalom

A Banca Nationala most tette közzé április 14-ikén lezárt heti jelentését, amely a jegybank április 5. és 14-ike közötti helyzetét ismerteti. A jelentés szerint, a Nemzeti Bank aranykészlete 10 milliárd 18 millió 937 ezer lej értékű és az emelkedés csupán 62 ezer lej képvisel az előző hetivel szemben. A jegybank aranykészletéből 8 milliárd 377 millió a belöldön egy milliárd 641 és fél millió lej értékű pedig a külföldön van. A devizakészlet 222 millió 350 ezer lej értékű, az emelkedés 2 millió lej. Az összes bemutatásra szülő kötelezettség 28 milliárd 977 millió lej, tehát 9 millió lej a csökkenés. A bankjegyforgalom 21 milliárd 225 millió lej, míg egy héttel ezelőtt 21 milliárd 600 millió lej volt, tehát csaknem 400 millió lejjel csökkent egy hét alatt. A bankjegy aranyfedezeti százaléka 34.58 (0.02 százalékkal emelkedett). Az általános fedezeti arány százaléka 35.34.

— A kereskedelmi törvényszék jogosult a részvénytársasági alaptőke megállapítására. Bucuresti-i jelentés alapján közöltük, hogy egy új részvénytársaság működési engedélyének kiadását az ilfovi kereskedelmi törvényszék megtagadta, mert a tervezett fél millió lej alaptőkét keveselte a vállalat működési köréhez képest és 1 millió lejt irt elő. A törvényszék határozata ellen benyújtott fellebbezést az ítéletábla negyedik tanácsa ma tárgyalta és az alábbi elvi jelentőségű határozatot hozta: A kereskedelmi törvényszék jogosult megvizsgálni azt, hogy az új részvénytársaság alaptőkéje arányban áll-e a vállalat nagyságával és ha az alaptőke kevés, akkor megtagadhatja a működési engedély kiadását.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző, hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig, d. u. 3—7-ig.

